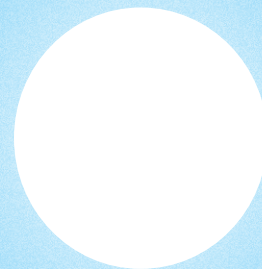

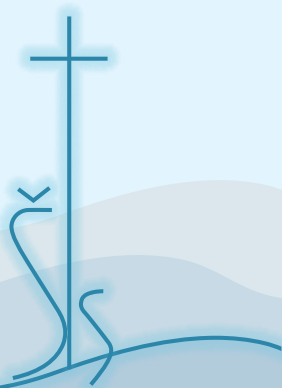
God. 2024./LIV.

Br. 4/215

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

God. 2024./LIV.

Br. 4/215

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijske predstojnice	5
IZ GENERALATA	
Došašće 2024.....	6
IZ PROVINCIJALATA	
Duhovne vježbe 2025.....	8
Obavijesti	9
Jubileji redovničkog života 2025.....	10
Rođendani sestara 2025.....	10
ZBIVANJA I OSVRTI	
Trideset godina života i djelovanja samostana i Dječjeg vrtića na Jordanovcu.....	12
Samostan i zajednica na Jordanovcu.....	12
Nama o nama.....	14
Dječji vrtić Jordanovac.....	15
Srebrni jubilej Doma Marta i Marija.....	17
Pozdravna riječ provincijske predstojnice.....	17
ZaDar našoj misiji u DR Kongu.....	19
Trajni poziv na nasljedovanje.....	21
Kanonski pohod vrhovne predstojnice.....	23

Hodočašće u Vukovar	24
Na putu zrelosti	25
Gospodine, daj da progledam!	27
Otkriti jezik ljubavi	28
Putevima sv. Pavla	29

JEKA IZ AFRIKE

Biti studentica - školska sestra franjevka u Bukavuu	32
--	----

BOŽIĆNE ČESTITKE

Božićne čestitke	34
------------------------	----

NAŠI POKOJNICI

S. M. Aleksija Sardelić	40
Sestre naše Družbe	43
Rodbina sestara	43
Zahvala	43

PRILOZI

Molitva siromaha uzdiže se do Boga (usp. Sir 21,5)	44
--	----

LIST DRUŽBE

Iz Generalne kuće	50
Mariborska provincija	52
Splitska provincija	55
Misija u Demokratskoj Republici Kongu	57
Lemontska provincija	60
Mostarska provincija	63
Argentinsko-urugvajaska provincija	67
Bosansko-hrvatska provincija	70
Paragvajaska provincija	73
Rimska regija	75
Život – poslanje – svjedočenje	77

Riječ uredništva

Na kraju građanske i početku crkvene liturgijske godine stojimo pred otajstvom Boga koji ulazi u povijest čovječanstva. Dok slavimo prvi i iščekujemo konačan dolazak našeg Spasitelja, toplina prizora betlehemske štalice na novi način osvjetljava smisao našeg hoda, podsjećajući nas da zaista živimo onoliko koliko ljubimo.

U tom ozračju donosimo *odjeke* minulih događaja u Provinciji: pohoda vrhovne predstojnice, slavlja obljetnice samostana na Jordanovcu, susreta, hodočašća i duhovnih obnova, dok o zbivanjima u Družbi saznajemo više u Listu Družbe.

Neka nas slavlje otajstva Utjelovljenja Gospodnjega, koje je zalag našeg spasenja i temelj naše nade, uvede u jubilarnu godinu; godinu opraštanja, oslobođenja i povratka na Očevu baštinu ljubavi i milosrđa.

Čestit Božić i blagoslovljenu novu 2025. godinu žele vam

sestre iz Uredništva

Riječ provincijske predstojnice

Drage sestre!

Za nama je godina puna slavlja važnih događaja za život Provincije. Proslavili smo 50 godina misijskog djelovanja sestara u DR Kongu. Tom prigodom okupili smo dobročinitelje naših Misija u Imotskom, Zadru, Zagrebu i Splitu. Naše sestre u Misiji proslavile su u srpnju početak misijskog djelovanja u Luhwinji, našoj prvoj misijskoj zajednici. Budući da su naše proslave bile raspoređene tijekom cijele 2024. godine, zaista možemo sa zadovoljstvom pogledati unatrag i biti zahvalne Bogu za zajedništvo u kojem smo se prisjetile prošlosti i dobile poticaj za daljnje djelovanje. Misijskim djelovanjem naših sestara, svakodnevnom podrškom sestara iz Provincije i nesebičnim pomaganjem dobročinitelja osjećamo da su našim izravnim djelovanjem učinjena brojna djela ljubavi. Pri tom je uvijek dobro prisjećati se Božje volje koja u trenutku može preokrenuti događaje tako da svatko od nas tko je nekome pomogao, može biti potrebit tuđe pomoći.

U listopadu smo proslavile 30 godina samostanske zajednice Jordanovac, 30 godina djelovanja Dječjeg vrtića Jordanovac i 25 godina djelovanja Doma za studentice Marta i Marija. U ovoj proslavi također smo se prisjetile dolaska sestara i početaka djelovanja zajednice

Nakon svega što smo proživjele u protekloj godini, potrebno nam je povlačenje u tišinu kako bismo se pripremile za Rođenje Gospodina našega Isusa Krista. Neka nam događanja u protekloj godini pruže temelj za razmatranje vlastitog redovničkog puta. Svima nam je težiti poravniti svoje staze kako bismo svoju volju uskladili s Božjom i tako postigle radost i mir koji željno čekamo.

na Jordanovcu. Apostolat čuvanja djece traje od samih početaka djelovanja sestara u Splitu. Možemo reći da smo ostale vjerne našoj odgojnoj i obrazovnoj karizmi. Ustrajnost i povjerenje u Providnost pomogle su sestrama u teškim vremenima kada nisu imale slobodu djelovanja. S tom vjerom danas imamo snage gledati u budućnost. Prigodom ove obljetnice prisjetile smo se i apostolata okupljanja udovica Domovinskoga rata. Bila su to vremena u kojima smo pružale blagu riječ utjehe udovicama koje su osjetile gorcu bol nepravde i rata.

Od 3. listopada do 23. studenog naše je zajednice u Hrvatskoj pohodila s. Veronika Verbič, vrhovna predstojnica Družbe. Vjerujem da smo tijekom ovog vremena sve osjetile milosni trenutak sestrinstva. Trebalo se pripremati za osobne i zajedničke susrete. Prisutnost naše vrhovne predstojnice probudila je u nama svijest o odgovornosti u redovničkom služenju. Dolazak i odlazak vrhovne predstojnice obilježili su ključni datumi za našu Družbu: Preminuće sv. Franje i uočnica Krista Kralja. Vjerujem da ne postoje slučajnosti, stoga možemo razmatrati kanonski pohod u svjetlu Franjinog preminuća koje predstavlja uzor konačnog redovničkog odreknuća od samoga sebe radi uzdizanja vlastite duše i postizanja sklada s Kristom, Kraljem vječne slave.

Možda uočimo koje staze treba izravnati i kako usklađivanjem svoje volje s Božjom možemo postići radost i mir koji željno čekamo.

Svima želim sretan Božić i istinsku radost u novoj 2025. godini!

s. Lidija Bernardica Matijević

IZ GENERALATA

Prot. n. 352c/2024

Došašće 2024.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Ulazimo u jubilarnu godinu koju ćemo slaviti pod geslom “Hodočasnici nade”. Pripremajući se za ovaj događaj, 2023. godine zahvalili smo za brojne plodove Drugoga vatikanskog koncila, a godina 2024. bila je posvećena molitvi.

Mi, braća i sestre velike franjevačke obitelji, slavimo 800-godišnji jubilej Pravila sv. Franje, utisnutih Kristovih rana na njegovu tijelu, Pjesme stvorova i preminuća serafskog oca.

U došašću “hodočastimo” prema Betlehemu, mjestu objave otajstva Božje ljubavi, mjestu njegova utjelovljenja za spasenje svijeta. Nismo sami na ovom hodočašću, Marija je tim putem prošla prije nas. Ona je hodočasnica na putu života i hodočasnica u vjeri, koja nas uči hodočastiti. Već kao djevojčica nekoliko je puta hodočastila u jeruzalemski hram zajedno s roditeljima, a i kasnije. S anđeoskim navještajem njezino je hodočašće postalo drukčije. Nije oklijevala, odmah je krenula na put k svojoj rođakinji Elizabeti. Promotrimo njezin lik na putu i njezin stav u “svetištu” Zaharijine kuće, kada su se susrela dva otajstva Božjeg djelovanja. Marija je s Elizabetom ostala tri mjeseca i onda je ponovno krenula na put - natrag u Nazaret, gdje se kod Josipa ponovno susrela s otajstvom Božjeg djelovanja. S povjerenjem su zajedno krenuli na put vjere: u Betlehem, zatim u Egipat, natrag u Nazaret i opet u Jeruzalem.

Što nas Marija poučava dok je promatramo na njezinu hodočašću? Na put je potiče Otajstvo Božjeg djelovanja. Hodi u tišini i sabranosti, s mislima i osjećajima uronjena u riječi anđela. S vjerom i pouzdanjem svladava napore dugog putovanja, opasnosti i neizvjesnost nepoznatog. Otvaraju joj se mnoga pitanja, ali unatoč svemu u njezinoj nutrini ostaje sigurnost, mir i radost. Često ponavlja svoj “Neka mi bude” i “Magnifikat”. Velik dio puta s njom prolazi i Josip, tiho prisutan, s pouzdanjem i vjerom, brižan i odgovoran.

Primjer hodočašća vjere nalazimo i kod sv. Franje. Od mladenačkog traženja smisla života preko obraćenja do radikalnog nasljedovanja Krista, pa sve do utiskivanja znaka Kristovih rana na njegovo tijelo. Evanđelje je jedini putokaz njegova hodočašća. Na njegovu putu nije nedostajalo pokore ni raznih kušnji. Unatoč svemu, u njegovoj nutrini ostala je sigurnost i zahvalnost, koja se očituje i u njegovim molitvama.

Hodočašća imaju duboko značenje za duhovni život. To je čin vjere. Podsjeća nas da kao stranci i putnici nemamo stalno boravište u ovome svijetu, već smo na proputovanju a cilj našeg života je jedinstvo s Bogom neizmjerljivo milosrdnim i punim ljubavi. Hodočasničko putovanje prožeto je sabranošću, molitvom i pjesmom, ali i žrtvom i odricanjem. Hodanje, post, žeđ, vrućina, umor - sve u svrhu očišćenja od grijeha. Hodočašće je i čin pomirenja.

Grieh i krivnja ranili su naš odnos s Bogom, a pokora i sakrament pomirenja znakovi su da taj odnos želimo obnoviti.”I mi smo u ovome svijetu kao tuđinci i pridošlice, hodočasnice, koje se nigdje ne ukorjenjuju i ni na što se ne navezuju” (Završni dokument Vrhovnoga kapitula 2023., br. 6). Pozvane na Bogu posvećeni život u zajednici, zajedno krećemo na hodočašće koje zahtijeva samoodricanje i prilagođavanje drugima. Sa sobom nosimo sve što nam treba, ali samo najnužnije. “U tom duhu naše ovozemno hodočašće treba biti prepoznatljivo po odricanju od sigurnosti, od posjedovanja i navezanosti na materijalno, na mjesto, službu, na vlastitu volju” (Završni dokument Vrhovnoga kapitula 2023., br. 8). Temeljni putokaz i vodilja su nam Sveto pismo te naše Konstitucije, Odredbe i Statut. Naša jedina sigurnost je Gospodin i naš jedini cilj je Nebo.

U jubilarnoj godini, s općom Crkvom, pođimo na hodočašće nade. Brojnost nam opada, snaga jenjava, a novih zvanja nema onoliko koliko bismo željele ili trebale. Ono što se događa u svijetu, među nama i u nama, obeshrabruje nas i ispunjava neizvjesnošću. Ali “oni što se u Gospodina uzdaju... hode i ne more se” (Iz 40,31). Mi trebamo nadu i svijet je od nas očekuje. Kako bismo je oživjele, odlučno krenimo na hodočašće - sa svime što to podrazumijeva.

Neka nas primjeri Marije, Josipa, sv. Franje i tolikih sestara koje su nam prethodile potaknu da istinski krenemo na put “hodočašća nade” - hrabro, ponizno i u unutarnjoj sabranosti. Vodilja neka nam budu riječi: “Obradovah se kad mi rekoše: “Hajdemo u Dom Gospodnji” (Ps 122,1). Želim vam blagoslovljeno vrijeme došašća, iznutra proživljen Božić i odvažan hod stopama Gospodnjim.

s. M. Veronika Verbič, *vrhovna predstojnica*

IZ PROVINCIJALATA

Br.234/2024

Split, 6. studenoga 2024.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Duhovne vježbe 2025.

Drage sestre!

Obavještavam vas o novim terminima duhovnih vježbi. Za skladan život u zajednici i radošno življenje redovničkih zavjeta potrebno je neprestano jačati sebe u krepostima. Silazak u vlastitu nutrinu omogućuje nam sučeljavanje s vlastitim mislima, željama i planovima. Zato nam je potrebno povlačenje u tišinu i sabranost. Plodovi Duha donijet će nam unutarnji mir i radost za svakodnevni život u zajednici. Sebi i vama želim plodonosan rad na sebi kojim ćemo osobno i preko svoje zajednice djelovati na dobro Crkve.

Raspored za 2025. godinu:

I.	Zadar, 5.-11. siječnja	p. Nikola Stanković
II.	Zagreb, 26. siječnja-1. veljače	fra Ante Bekavac
III.	Split, 23. veljače-1. ožujka	fra Kristian Stipanović
IV.	Zadar, 23.-29. ožujka	fra Bojan Rizvan
V.	Zadar, 6.-12. travnja	fra Dario Mican
VI.	Split, 1.-7. lipnja	fra Domagoj Runje

Svoje sudjelovanje na vrijeme javite kućnoj predstojnici zajednice u kojoj ćete obavljati duhovne vježbe, a u slučaju spriječenosti pravodobno je izvijestite.

Mir i dobro!

s. Lidija Bernardica Matijević,
provincijska predstojnica

Obavijesti

Trideseta obljetnica života i djelovanja zajednice sestara na Jordanovcu i Dječjeg vrtića Jordanovac proslavljena je 2. listopada 2024. godine. Ovom prigodom obilježena je i dvadesetpeti obljetnica djelovanja sestara u Domu Marta i Marija. Euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško u koncelebraciji s trojicom svećenika.

Kanonski pohod. Vrhovna predstojnica s. Veronika Verbič pohodila je našu Provinciju od 3. listopada do 23. studenoga 2024. godine. Uz pojedinačne i zajedničke susrete u 14 zajednica u Republici Hrvatskoj upriličeni su i zajednički susreti vrhovne predstojnice s pročelnicama provincijskih vijeća i voditeljicama sekcija, kućnim predstojnicama te članicama Provincijske uprave. S. Veronika susrela se i s nadbiskupima Splitsko-makarske, Zagrebačke i Zadarske nadbiskupije te Dubrovačkim biskupom.

Središnja proslava franjevačkih jubileja u organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine obilježena je u Zagrebu, 10. i 11. listopada 2024. pod geslom *Osam stoljeća svjetlo evanđelja, po tebi, Franjo, sav svijet obasjava*. Proslava je započela 10. listopada molitvenim bdiženjem upriličenim u samostanskoj crkvi Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije, Hercegovačke franjevačke provincije u Zagrebu. Idući dan, 11. listopada održan je u Hrvatskom katoličkom sveučilištu simpozij na kojem je sudjelovalo 8 predavača. Proslava je završena euharistijskim slavljem u bazilici sv. Antuna na zagrebačkom Svetom Duhu.

Humanitarni koncert duhovne glazbe *Misiji DR Kongo ZaDar* održan je 18. listopada 2024. godine u Zadru. Koncert je organizirala Hrvatska katolička udruga

medicinskih sestara i tehničara Zadar, a prihod je namijenjen našoj Misiji u DR Kongu.

Provincijske sekcije. Na sjednici Provincijske uprave održanoj 19. listopada 2024. voditeljicom Sekcije za predškolski odgoj imenovana je s. Helena Rašić. Novim članicama Sekcije za medije imenovane su s. Marija Matanović i s. Anđela Crnjac umjesto dosadašnjih članica s. Helene Rašić i s. Lucije Bilokapić.

Postulantkinja Gabriela Mohoti napustila je našu zajednicu 9. studenoga 2024. godine.

Međuprovincijski susret sestara s privremenim zavjetima održan je u samostanu sestara Bosansko-hrvatske provincije sv. Josipa u Tučepima od 15. do 17. studenoga 2024. godine. Sudjelovalo je 11 sestara s privremenim zavjetima sa svojim odgojiteljicama iz Mariborske, Mostarske, Bosansko-hrvatske i naše Provincije. Seminar pod naslovom *Od Kristovih rana do Franjinih stigmi* predvodio je fra Miro Jelečević, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Međuprovincijski seminar za novakinje i postulantkinje održan je u provincijskom središtu na Lovretu od 28. studenoga do 1. prosinca 2024. godine. Sudjelovale su novakinje i postulantkinje Mostarske, Argentinsko-urugvajske i naše Provincije s odgojiteljicama s. Slavicom Barbarić, s. Marijanom Selak i s. Nedjeljkom Milanović-Litre. Seminar na temu *Rasti u zrelosti kroz izazove i milosti* predvodila je s. Mirjam Peričić, članica dominikanske Kongregacije svetih Anđela čuvara.

Misionarka s. Samuela Šimunović, nakon redovitog odmora u Domovini, otputovala je u Misiju u DR Kongo, 4. prosinca 2024. godine

Jubileji redovničkog života 2025.

70. obljetnicu slave sestre koje su novicijat započele 4. listopada 1955. godine:

- s. Egidija Vučemilo
- s. Beata Milas
- s. Franka Babić
- s. Estera Žaknić

60. obljetnicu slave sestre koje su novicijat započele 8. rujna 1965. godine:

- s. Damjana Damjanović
- s. Sofija Vuković
- s. Bernarda Župić
- s. Danijela Bilić
- s. Trpimira Penić
- s. Fabijana Balajić
- s. Erika Dadić

50. obljetnicu slave sestre koje su novicijat započele 3. listopada 1975. godine:

- s. Mirja Tabak
- s. Davorka Knezović
- s. Ljiljanka Marić
- s. Animira Jurić
- s. Antonija Jurić
- s. Marija Jelena Mijić
- s. Nada Masnić
- s. Mariangela Todorić

25 obljetnicu slavi sestra koja je novicijat započela 2. kolovoza 2000. godine

- s. Noëlla Muderhwa Mizinzi

10 godina od doživotnih zavjeta obilježava

- s. Nada Dolić

Rodendani sestara 2025.

90 godina

- s. Blaženka Barun 27. prosinca

85 godina

- s. Božena Duvnjak 2. siječnja
- s. Andrijana Marušić 2. siječnja
- s. Leonita Tabak 28. rujna
- s. Tatjana Labrović 6. listopada
- s. Ilinka Lovrić 8. listopada

80 godina

- s. Danijela Bilić 6. siječnja
- s. Sidonija Radić 1. svibnja
- s. Krescencija Domazet 20. rujna
- s. Darija Bota 5. listopada
- s. Fabijana Balajić 23. prosinca

75 godina

- s. Hedviga Bandić 21. siječnja
- s. Ema Damjanović 7. travnja
- s. Miljenka Biošić 15. svibnja

- s. Marija Ivana Oltran 16. lipnja
- s. Mara Pervan 1. srpnja
- s. Vitalija Križan 16. studenoga
- s. Mirta Vranjković 18. prosinca

70 godina

- s. Klaudija Todorić 2. siječnja
- s. Ljiljana Todorić 3. siječnja
- s. Davorka Knezović 27. veljače
- s. Vedrana Ivišić 3. ožujka
- s. Mirja Tabak 14. srpnja
- s. Silvana Klapež 3. rujna
- s. Agneza Masnić 11. rujna
- s. Milka Čotić 5. prosinca

65 godina

- s. Tabita Protrka 9. siječnja
- s. Katarina Čotić 13. veljače
- s. Senka Jenjić 17. ožujka
- s. Rebeka Anić 31. ožujka
- s. Lidija Čotić 15. travnja

60 godina

s. Anita Perkušić

s. Leonka Bošnjak Čovo

22. ožujka

1. srpnja

40 godina

s. Esperance Tumaini Safari

12. travnja

30 godina

s. Bernardine Furaha Amuli

8. veljače

50 godina

s. Samuela Šimunović

21. rujna

s. Gisele Bachiyunjuze

26. lipnja

ZBIVANJA I OSVRTI

Trideset godina života i djelovanja samostana i Dječjeg vrtića na Jordanovcu

U godini u kojoj Franjevačka obitelj obilježava i razmatra dar stigmi sv. Franje i dolazak njegovih relikvija u Hrvatsku, 2. listopada 2024., obilježile smo 30. obljetnicu života i djelovanja našeg samostana i Dječjeg vrtića u Zagrebu te 25. obljetnicu Doma za studentice Marta i Marija. Euharistijsko slavlje predslavio je mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački, u samostanskoj kapeli sv. Franje Asiškoga, u suslavlju s franjevcima iz župa Majke Božje Lurdske i sv. Franje Ksaverskoga: fra Antom Crnčevićem, fra Božom Vuletom i fra Zvonimirom Brusačem. Program se sastojao od kratkog scenskog prikaza iz života sv. Franje, otvorenja izložbe dječjih radova te pjesama u izvedbi dječjeg zbora Dječjeg vrtića Jordanovac koji je animirao i misno slavlje. Uz roditelje, djelatnike i djecu dječjeg vrtića Jordanovac, svečanoj obljetnici nazočili su i predstavnici gradskih i crkvenih institucija, vanjski suradnici, dobročinitelji i prijatelji. Svjesne da su Jubileji riznica osobnih i zajedničkih iskustava, ugodno druženje i prebiranje minulog sestre su upriličile za obiteljskim stolom do kasnih popodnevni sati. U nastavku donosimo obrise života u samostanu, dječjem vrtiću, Domu Marta i Marija te kratke zapise onih kojima smo imale priliku biti bližnji u njihovoj potrebi.

Samostan i zajednica na Jordanovcu

Blagoslov naše kuće – doma na Jordanovcu 55, boravišta, utočišta, odgajališta, svratišta...

U ovom bogomdanom danu blagoslov molismo, blagoslov primismo na ovo zdanje, za sve njegove trudbenike imenovane i neimenovane, žive i usnule, prisutne tijelom, srcem i molitvom, začetnike, nositelje, podupiratelje, izvoditelje i dovršitelje ovog skladnog zdanja moleći

da bude ne samo naš dom, već i kuća Gospodnja kako bi svaki navratnik u njemu prepoznao Gospodnje prebivalište s nama i po nama. Dvjestotinjak uzvanika: sestara, svećenika, društvenih predstavnika, izvođitelja različitih djelatnosti na gradnji kuće... prijatelja ujedinjeno je s nama u ovoj radosti.

(Iz kućne kronike)

Ova crtica iz kućne kronike danas potvrđuje da smo, praćene Božjim blagoslovom, tijekom proteklih trideset godina ostale vjerne početnom poslanju u Zagrebačkoj nadbiskupiji. A poslanje se dopunjavalo i utvrđivalo, praćeno spremnošću, poslušnošću i odazivom naših sestara.

Gdje i kako je sve počelo?

Na poziv blaženog kardinala Alojzija Stepinca, sestre u Zagreb dolaze ratne 1942. kako bi pomogle izbjeglicama i ratnim stradalnicima, djelujući u sirotištu i karitativnim ustanovama. Vjerujemo da su im poticaj na odaziv bile i riječi majke Ladislave Kalinšek: *Teško ćemo jednom pred Bogom odgovarati, ako na nas padne krivnja da ovom narodu nismo pripomogle.*

Početno djelovanje kroz ratne i poratne godine proširit će se na franjevačke samostane i župe, a u novijem razdoblju prema novim potrebama vremena.

Djelovanje i obrazovanje, odnosno osposobljavanje sestara bit će uvjetovano kupnjom i gradnjom stambenih prostora. Prvu svoju kuću u Zagrebu sestre su kupile 1964. godine u II. Maksimirskom naselju 14, a bila je namijenjena školovanju sestara u onim školama kojih u Splitu nije bilo. Dvanaest godina kasnije (1976.), kako se broj sestara povećavao, preseljavaju se u novokupljenu kuću u Istarskoj 5. Iako nešto bolja i prostranija od prve, s godinama postaje tijesna za postojeće potrebe: smještaj i potrebe studija, seminare, duhovne vježbe, rad s djecom i mladima, bolesnike i ostale „prolaznike“. Dakle, neophodna je bila gradnja nove kuće – današnjega samostana na Jordanovcu.

Dana 10. listopada 1992. blagopokojni kardinal Franjo Kuharić blagoslovio je kamen temeljac novog samostana, a 16. travnja 1994. predvodio je euharistijsko slavlje pod kojim je blagoslovljena kapela sv. Franje Asiškoga te posvećen oltar s moćima blaženog Marka Križevčanina.

Otvaranjem kuće, koja je sagrađena *djelom sestara ove redovničke zajednice i dobrotom puka hrvatskoga*, otvaraju se i nove mogućnosti karitativnog rada i apostolskog djelovanja.

S. Mirja Tabak, tadašnja provincijska predstojnica, na dan blagoslova kuće između ostalog je u svojoj zahvalnoj riječi rekla: *Potreba grada za dječjim vrtićem u ovom dijelu Zagreba i naša potreba za kućom duhovnog i strukovnog odgoja i usavršavanja te središtem djelovanja, urodila je ovim lijepim zdanjem na kojeg danas zazivamo Božji blagoslov. Dao Bog da u 900. obljetnici zagrebačke nadbiskupije otvaranjem ovog dječjeg vrtića, internata za djevojke, kuće održavanja duhovnih vježbi i seminara, otvore se pod ovim krovom – a najprije u našem srcu i duši – novi prostori djelovanja Duha Božjega.*

Danas, nakon 30 godina života i djelovanja, zahvaljujemo prije svega Duhu Božjemu koji je, vjerujemo, nadahnjivao i usmjeravao naše djelovanje u proteklom razdoblju. Zahvalnost

pripada i sestrama koje su bile otvorene poticajima Duha te otvorile vrata doma i srca onima koje je Providnost na nas usmjeravala.

Minula tri desetljeća sabiru u sebi brojne duhovne vježbe i seminare za sestre iz Provincije, duhovne obnove uz obljetnice redovničkog života, međuprovincijske susrete odgojiteljica i provincijskih predstojnica, susrete sestara i franjevačkih zajednica, duhovne obnove za mlade, susrete za supruge poginulih branitelja i njihovu djecu, majke poginulih i nestalih branitelja te ostale različite seminare i susrete vezane uz djelatnosti sestara.

Samostan na Jordanovcu je od samog početka bio i utočište brojnih bolesnika i njihovih obitelji.

Bog je dao da su sestre svakome od njih bile utočište i utjeha. Vjerujemo da je njihovu *vjernost u malome* stotruko blagoslivljao. I samo Njemu je znano tko je sve dulje ili kraće boravio u jordanovačkom samostanskom zdanju te u ovom našem vremenu, zajedno sa sestrama, bio dio providonosnoga Božjeg plana.

Broj sestara se od 1994. do 2024. godine kretao od 25 do 35, a izmijenilo se 10 sestara kojima je bilo povjereno vodstvo zajednice: s. Dominika Grgat (1994. - 1996.), s. Anka Cvitković (1996. - 1999.), s. Zrinka Čotić (1999. - 2003.), s. Mladenka Matić (2003. - 2004.), s. Bonifacija Barun (2004. - 2006.), s. Davorina Jurić (2006. - 2009.), s. Margarita Marušić (2009. - 2012.), s. Jozefina Ćosić (2012. - 2018.), s. Maristela Bašić (2018. - 2024.) i s. Lujza Plavša (2024.-).

Na Jordanovcu su od početka do danas živjele 82 sestre, od kojih se njih 18 u međuvremenu preselilo u kuću Oca svojega. Pet sestara napustilo je zajednicu. Danas u samostanu živi 26 sestara.

Jordanovački samostan kao građevinu izgradili su drugi. Samostan kao duhovni i obiteljski dom izgrađivala je i izgrađuje svaka sestra koja je živjela ili još uvijek živi u njemu.

Dao Bog da naš samostan uvijek bude sigurno utočište nama međusobno i onima koji budu upućeni na nas – bio svima *grad na gori, kuća sagrađena na stijeni*. Nadasve ostao *Gospodnje prebivalište s nama i po nama!*

Nama o nama

Drage sestre franjevke! Želimo Vam svi-
ma najtoplije zahvaliti na gostoprimstvu
koje ste meni pružile u teškim životnim
trenucima kad sam strahovala za zdravlje
i život svog sinčića Ivana Ante. Nikad
neću zaboraviti one dane kad sam s Rebra
dolazila sva slomljena i puna boli u „svoje
utočište“ tj. Vašu kuću i uvijek nailazila na
dobrodošlicu, toplinu, mir, molitvu i toplu
okrpju. Bila sam u velikoj psihičkoj krizi,
puna straha i neizvjesnosti, ali sam od Vas
odlazila uvijek s većom nadom i vjerom da
će Bog dati mom djetetu bolje. I dao je Bog.

Hvala svima i svakoj posebno. Činite
predivnu zajednicu, volim vas. Nadam se,
želim i molim Gospodina da blagoslovi
svaki vaš rad. Neka vas Marija štiti, a Sveti
Franjo prati vaša djela. Budite i dalje tako
bratske, vedre, gostoljubive kao što ste sada,
a što je svojstveno franjevkama.

U momentu kad dragi Bog stavlja na moj
put još jedno iskušenje – bolest mog sina,

spoznajem da me ne ostavlja samu. Na moj put trpljenja poslao je vas, službenice svoje! Boraveći kod vas, moleći dragog Boga i Majku Božju s vama skupa, ojačala sam svoju vjeru u milosrđe Božje, osnažila nadu i prihvatila volju Božju. Svoga sina preporučam u vaše molitve. Istinski se nadam da će ova bolest ojačati i njegovu vjeru u Boga. Neka vas dragi Bog nagradi za vaše milosrđe i ljubav prema bližnjima. Hvala vam!

Našim dragim časnim sestrama ću uvijek biti zahvalna na ljubavi i gostoprimstvu koje pružaju tako nesebično i to najčešće u periodima tjeskobe, opterećenosti bolešću ili poslom, u periodima odvojenosti od najbližih. U takvim trenucima još i više znači ona mala, radosna „zamjenska obitelj“. Bog vas blagoslovio!

Dječji vrtić Jordanovac

Potreba Grada Zagreba za dječjim vrtićem i naša potreba za kućom duhovnog i strukovnog odgoja prethodile su jednom *novom početku*. S pouzdanjem u Božju pomoć sestre su s radom u vrtiću počele 5. rujna 1994. Tadašnja provincijska uprava prvom ravnateljicom imenovala je s. Radoslavu Bralo koja će tu službu obnašati petnaest godina, do svoga umirovljenja 2009. Uz s. Radoslavu, vodstvo vrtića povjeravano još trima sestrama: s. Anki Cvitković (2009. - 2011.), s. Sanji Stojić (2011. - 2024.) i s. Heleni Rašić (2024.), aktualnoj ravnateljici. Vjerujemo da je svaka od njih koordinirala i koordinira radom vrtića s ciljem osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete rada, nastojeći udovoljiti suvremenim potrebama odgoja i odoljeti izazovima vremena.

Vrtić je od samog početka imao pet odgojnih skupina: dvije jasličke i tri vrtićke. U rad s djecom, kao i u vodećim i pomoćnim službama, u početnom razdoblju bile su uključene samo sestre, a postupno će se *otvarati vrata* i civilnim djelatnicima. Zbog nedostatka osoblja, nakon sedam godina rada, sestre su bile primorane zatvoriti jednu jasličku skupinu koja se, zahvaljujući donacijama Grada Zagreba i roditelja, ponovno ustrojava pedagoške godine 2013./2014.

U realizaciji odgojno-obrazovnog rada tijekom minula tri desetljeća u Dječjem vrtiću Jordanovac sudjelovao je ukupno 41 odgajatelj (24 sestre naše provincije, sestra Klanjateljica Krvi Kristove i 16 djelatnica-civila), 2 stručna suradnika pedagoga (sestra naše provincije i djelatnica-civilka), 2 stručna suradnika logopeda (sestra Klanjateljica Krvi Kristova i djelatnica-civilka) te 4 zdravstvene voditeljice/medicinske sestre (3 sestre naše provincije i djelatnica-civilka).

U glazbeni program vrtića bilo je uključeno 6 sestara, a u pomoćne domaćinske službe njih osamnaest.

Od navedenog broja sestara i njihovih dužnosti u vrtiću, tri sestre su napustile zajednicu. Svoj počinka u Bogu našlo je njih šest i vjerujemo da su nagrađene za dobro koje su u Njegovo ime činile.

Dječji vrtić Jordanovac još uvijek raste u *mudrosti i milosti*. Prisjećajući se riječi blagopokojnog kardinala Franje Kuharića, svjedočimo da doista imamo Boga *na dohvat svoje ruke i duše*.

Danas, nakon tri desetljeća života i djelovanja, vjerujemo da je dobri Bog višestruko izlijevao svoj blagoslov.

Izlijevao ga je na roditelje koji su pristali biti suradnici u Božjem stvoriteljskom naumu.

Izlijevao ga je na djecu koji su rasli u dobi i milosti i u ovaj dom unosili radost, ispunjali ga smijehom i veseljem.

Izlijevao ga je na voditelje, odgajatelje i suradnike i učio svih nas da moramo postati kao djeca ako želimo baštiniti Kraljevstvo nebesko: maleni kao dijete, ponizni kao dijete, čista srca kao dijete.

Danas slutimo da je Njegova ljubav doista preobilna za naše glinene posude.

Danas svjedočimo da su minula tri desetljeća u sebi sabrala brojne živote koji su, različiti i jedinstveni, obogaćivali i oblikovali našu samostansku i vrtićku zajednicu.

Zahvaljujemo roditeljima na povjerenju i suradnji u odgoju njihove djece.

Zahvaljujemo odgojiteljima i djelatnicima što su svoje sposobnosti i osobnosti utkali u radni svagdan naše ustanove.

Zahvaljujemo sestrama kojima je bilo povjeravano vodstvo vrtića: s. Radoslavi, s. Anki i s. Sanji. Plodove njihova neumornog rada i doprinosa mi danas ubiremo.

Zahvaljujemo sestrama koje su samozahtajno živjele uloge Marte i Marije i čiji doprinos je bio nemjerljiv u svim našim događanjima.

Zahvaljujemo gradskim i crkvenim institucijama na koje smo upućeni i vjerujem da ćemo svi zajedno djelovati na dobrobiti sadašnjosti i budućnosti naše djece, našega Grada i društva općenito.

I na kraju, zahvaljujemo za obilje milosti i blagoslova kojima smo svi mi blagoslovljeni. Dobri Bog ostao svakome od nas *na dohvat ruke i duše*.

Napisale i priredile:
s. Luca Petrović i s. Helena Rašić

Srebrni jubilej Doma Marta i Marija

U godini u kojoj obilježavamo 30. obljetnicu samostana i Dječjeg vrtića na Jordanovcu, sa zahvalnošću obilježavamo i 25. obljetnicu studentskog Doma Marta i Marija. Odgoj i rad s djevojkama u korijenu su poslana naše Družbe, a sestre su ga nastojale i još uvijek nastoje očuvati predanim radom i u skladu s aktualnim potrebama vremena. Dom Marta i Marija od samog početka, uz smještaj, nastoji osigurati i evanđeosko ozračje u kojemu svaka od studentica ima mogućnost produbljivati kršćanske vrednote.

Voditeljice Doma tijekom proteklih 25. godina bile su: s. Stela Mijić, s. Željka Čeko, s. Bernarda Župić, s. Samuela Šimunović, s. Diana Dolić i s. Ljiljanka Marić. U Domu je boravilo 218 djevojaka iz različitih krajeva Lijepe naše te Bosne i Hercegovine. U početnom razdoblju u domu su boravile srednjoškolke, a kasnije se misija doma usmjerila na studentice koje su pohađale različite fakultete Sveučilišta u Zagrebu. Oblici rada i organizacije života u domu također su se mijenjali i prilagođavali različitim generacijama djevojaka: novo sjeme neprolaznih vrijednosti sijalo se ustrajno i vjerujemo da je s Božjom pomoću urodilo plodom.

Kršćanska načela i franjevački duh po kojima sestre nastoje živjeti, prenosi se i na studentice koje se slobodno uključuju u molitve, duhovne obnove i susrete duhovnog sadržaja u samostanu. Prateći liturgijsku godinu studentice povremeno sudjeluju u molitvenom životu zajednice: nedjeljom i svetkovinama, osobito u liturgijskom vremenu došašća i korizme. S manjim prekidima, djevojke redovito sudjeluju i za euharistijskim i obiteljskim stolom naše zajednice na svetkovinu Krista Kralja.

Nakon četvrt stoljeća uspješnog djelovanja, zahvaljujemo Bogu na našem Domu za studentice i svemu onom što nam je tijekom ovog vremena podario. S velikim pouzdanjem koračamo naprijed vjerujući da će nas On svojim Duhom, kao i do sada, nadahnjivati i ravnati našim djelovanjem kako bismo i nadalje djevojkama nastojale pomoći rasti u ljudskosti i vjeri. Vjerujemo da će *po dobru* pamtiti godine života provedene u samostanskom okruženju, a dao Bog da svaka od njih boljim učini i da po svakoj od njih bolji bude ovaj svijet.

s. Ljiljanka Marić

Prigodna riječ provincijske predstojnice

Preuzvišeni gospodine biskupe Ivane, poštovana braćo svećenici, dragi gosti i draga djeco! Pozdravljam vas u ime svih sestara ove zajednice, kao i u ime Provincije Presvetog Srca Isusova sa sjedištem u Splitu. Razlog današnjeg slavlja je nekoliko obljetnica: 30 godina useljenja u zajednicu na Jordanovcu 55, 30 godina djelovanja Dječjeg vrtića Jordanovac, kao i 25 godina djelovanja Doma za studentice Marta i Marija.

Ovu priliku iskoristit ću za upoznavanje s nekim podacima o kojima ste, pretpostavljam, manje informirani. Mi danas obilježavamo 30 godina zajednice na Jordanovcu. No, sestre su puno ranije došle na razne službe u Zagreb, a na ovu adresu preselile su se u novoizgrađenu kuću u proljeće 1994. godine. Dječju vrtić *Jordanovac* obilježava službeni početak 1994., a djelatnost čuvanja djece predškolske dobi u našoj je Provinciji zaživjela od samog početka, od

dolaska prvih sestara iz Maribora u Split, početkom 20. stoljeća. Nadalje, primanje djevojaka za školovanje u Zagrebu također je u prvim godinama obuhvaćalo djevojke srednjoškolske dobi, da bi od 1999. godine Dom Marta i Marija postao internat za studentice.

Uz ove dvije današnje djelatnosti, dječji vrtić i dom za studentice, mora se istaći istaknuti kako je srce današnjeg slavja upravo naš samostan, ova sestrinska zajednica. Da nije sestara, ne bismo danas obilježavali ove obljetnice. Samostan je srce i duša svih djelatnosti koje sestre obavljaju i izvan našeg samostana. Samostan je mjesto duhovne okrjepa, mjesto rasta u ljudskosti i vjeri, mjesto prisutnosti sestara za djelatnike našeg vrtića, za djecu i roditelje, za studentice, za slučajne posjetitelje ili potrebite.

Kao što je u dubokoj vjeri u Božju Providnost na ovom prostoru udaren kamen temeljac, tako i mi danas živimo u vjeri koja gleda u budućnost. Prije 30 godina ovdje su bile mlade sestre. Kad bi razmišljali isključivo ljudskom logikom, mogle bismo biti zabrinute, jer je redovnički pomladak vrlo rijedak. No, Bog ima svoje planove te možemo s vjerom tražiti vodstvo u molitvi. Ovogodišnja osamstota obljetnica rana koje je zadobio sveti otac Franjo na brdu La Verna upravo nam otkriva put kojim treba hoditi.

Franjo je tražio blizinu Boga, a tražio ju je u molitvi i tišini. Iz molitve je ušao u sabranost, iz sabranosti u Božju blizinu. Na ranama koje je zadobio zahvaljivao je Gospodinu, jer su mu svu gorčinu pretvorile u slatkoću.

Obljetnice koje obilježavamo donose nam nužno prisjećanje na početak ove zajednice, dječjeg vrtića, okupljanja udovica i školske djece iz Domovinskog rata.

Povijest i tradiciju na zdravim, vjerskim temeljima uvijek treba osvježavati i s njom upoznavati mlađe naraštaje. S vjerom u život i djelovanje ove redovničke zajednice želim svim roditeljima i djeci još puno radosnih trenutaka koje će ovdje doživjeti. Svim sestrama čestitam ovaj dan, a imamo i četiri sestre koje su punih 30 godina svoga redovničkog poslanja utkale u ovu zajednicu. To su s. Beata Milas, s. Ivanka Mravak, s. Gertruda Džimbeg i s. Melanija Vojković. Od srca im čestitam i zahvaljujem na ustrajnosti.

Djeca su pripremila kratki program nakon kojeg smo svi pozvani na domjenak u prostorijama samostana. Molim preuzvišenog gospodina biskupa da započne ovo svečano euharistijsko slavlje.

Mir i dobro!

s. Lidija Bernardica Matijević

ZaDar našoj misiji u DR Kongu

Ovogodišnje obilježavanje polustoljetne prisutnosti i djelovanja naših sestara na afričkom tlu u Demokratskoj Republici Kongo nadahnulo je mnoge ljude na još veću zauzetost za potrebe Misije. Na osobito veličanstven način dogodilo se to u gradu Zadru kroz projekt Udruge medicinskih sestara i tehničara (HKUMST) grada Zadra pod sloganom *Misije Kongo ZaDar*.

U svom, već nešto više od 30 godina dugom postojanju i djelovanju, HKUMST u Zadru je od samog osnutka vodila naša s. Melhiora Biošić. Kao glavna inicijatorica i *spiritus movens* Udruge, nakon umirovljenja, na zahtjev članova Udruge, imenovana je njezinom počasnom predsjednicom. Udruga je organizirala veliki broj raznih humanitarnih akcija za siromašne obitelji, za djecu bez roditeljske skrbi, studente, za osobe s invaliditetom, beskućnike, ratne stradale i druge ljude u potrebi. U svom radu članovi Udruge naglasak stavljaju na rast u duhovnoj dimenziji, kako svojih članova tako i onih kojima pomažu, organizirajući euharistijska slavlja, hodočašća, prigodna okupljanja, a sve uvijek s istim ciljem: duhovno i materijalno pomoći potrebnima.

Odaziv ljudi dobrog srca na darivanje i pomoć bližnjem u nevolji zadivljujuće je velik. Zasigurno tome pridonosi njihova zahvalnost za svjedočku prisutnost, kao i povjerenje u rad brojnih naših sestara u Zadarskoj nadbiskupiji u kojoj djeluju od 1945. godine kao medicinske sestre u zadarskoj bolnici (dvije su dugi niz godina radile kao glavne sestre bolnice). Zatim, u župnom apostolatu u gradu Zadru i okolnim župama, u nadbiskupijskom sjemeništu, u odgoju djece predškolske dobi u vlastitom dječjem vrtiću u Arbanasima, u radu s mladima, u patronažnoj i drugoj pomoći bližnjima u potrebi.

Humanitarni koncert *Misije Kongo ZaDar* zadarski su mediji tijekom rujna i listopada o. g. u više navrata najavljivali „uživo“ – intervjuima i video-snimkama, na portalima, te u dnevnom tisku. Primjerice, Zadarski list od 11. rujna 2024. godine poziva ljude dobre volje: „Pod svodom naše dvorane Krešimira Čosića odzvanjat će prekrasne melodije koje će dotaknuti vaša srca. Sva prikupljena sredstva bit će usmjerena prema kongoanskoj djeci i našim sestrama franjevkama kako bi se što više djece školovalo i dobilo barem jedan dnevni obrok.

Time ovoj djeci dajemo nadu u bolje sutra, vjeru u ljude i Božju dobrotu koju im na ovaj način svjedočimo. Pomažući onima kojima je pomoć najpotrebnija, vaša prisutnost i doprinos učinit će razliku, donoseći svjetlo i nadu u živote onih kojima je potrebna podrška.“

Zadrani su se velikodušno odazvali pozivu na sudjelovanje na koncertu održanom 18. listopada 2024. godine u velikoj dvorani Krešimira Čosića Športskog centra Višnjik u Zadru. Za ovaj veličanstveni događaj u gradu Zadru članovi Udruge pripremali su se mjesecima unaprijed, ponajprije intenzivnom molitvom. U molitvi nalaze nadahnuće i snagu za svoj život i djelovanje. U njoj traže rasvjetljenje od Boga prema kome usmjeriti prikupljenu pomoć, kome je ona u tom trenutku najpotrebnija. U svoju molitvu na poseban način uključuju upravo one kojima žele pomoći. S njima, i za njih mole. Tako je i ovaj veličanstveni događaj započeo molitvom krunice. S. Melhiora je pripremila razmatranja uz otajstva krunice, koju su predmolili članovi HKUMST-a, Marijina djeca iz Župe Bili Brig, djeca DV Jordanovac – podružnica Zadar, sestre Kongoanke, s. Theresitte Nshobole Mufuliru i s. Gisele Cirhuza Bachiyunjuze koje već četvrtu godinu žive u provincijskom središtu u Splitu na Lovretu gdje pohađaju teološki studij na KBF u Splitu. One su skladno otpjevale tradicionalnu kongoansku skladbu na lokalnom *mashi* jeziku.

Na početku programa okupljenima se uime organizatora obratila s. Melhiora Biošić, kao počasna predsjednica HKUMST-a. Zahvalila je svima koji su pokazali osjetljivost i dobru volju te pomogli u realizaciji ovog velikog projekta, uključujući se volonterski u organizaciju. Govorila je i o teškim životnim uvjetima, siromaštvu i patnji koji obilježavaju svakodnevicu

kongoanskog naroda, te ukazala na potrebu trajne pomoći tamošnjem narodu.

Pozdravnu riječ uputila je i provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević, zahvalivši prije svega organizatorima susreta, medijima, izvođačima - redom volonterima - te posjetiteljima koji su ovom prijateljskom gestom i svojim darom doprinijeli boljem životu i djelovanju Misije. U svom kratkom obraćanju s. Lidija je naglasila: „Za ovaj dobrotvorni koncert zaslužne su mnoge osobe, institucije i mediji koje pozdravljam prema redu i časti koja im pripada. Iako se za ovakve divne projekte ne trebaju izdvajati posebna imena, dozvolite mi da se uime naše Provincije i uime svih nas koji ćemo danas uživati u duhovnoj glazbi, zahvalim Katoličkoj udruzi medicinskih sestara i tehničara Zadar. Vama ide zahvala za ovo divno djelo ljubavi koje ste učinili upravo zato što je i vaša svakodnevna djelatnost utemeljena na duhovnim

**Veliki humanitarni koncert
duhovne glazbe**

**MISIJE
DR KONGO
Zadar**

50 godina djelovanja sestara franjevki - Split

**VELIKA DVORANA
KREŠIMIRA ČOSIĆA**

petak, 18.10.2024. u 20 sati

ulaznice u sustavu **eventim**⁺

NASTUPAJU
Emanuel - Amorose - fra Marin Karačić
sestre Halužan - Marina Matošević
Ivan Vidović – Eyevan

Organizator: Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar
Supervizor: Športski centar Višnjik
Pokrovitelji: Zadarska nadbiskupija - Grad Zadar - Zadarska županija - Grad Biograd na moru
Sponzor: Prigodno-umjetnički grafički biro - ZAKP
Medijski partneri: Lucidus TV - HDR

STROŠAK
IDROŠAK

INSTITUT ZA KATALIZACIJU
KEMIJU I FIZIKU
UL. BEOGRADSKA 31
10000 ZAGREB

QR kod za ulaznice

vrijednostima. Dragim umjetnicima izvođačima, kao i tehničkom osoblju čestitam za uspjeh koji su postigli da bi se uvrstili u ovaj rang nastupa, te nam omogućili trenutke koji se pamte. Zahvaljujem svima vama, posjetiteljima koncerta koji ste ovom prijateljskom gestom doprinijeli životu i djelovanju naše misije“.

Darom providnosti Božje, lijepom i velikom događaju nazočila je vrhovna predstojnica Družbe Školskih sestara Krista Kralja, s. Veronika Verbič koja je u kanonskom pohodu našim sestrama Provincije Presvetog Srca Isusova na području Republike Hrvatske. U svom pozdravu, obraćajući se prisutnima, s. Veronika je istaknula: „Zahvalna i radosna sam da sam imala mogućnost ove godine u srpnju i kolovozu posjetiti naše sestre u DR Kongo, upoznati njihov život i bogati apostolat naših sestara, i život afričkog čovjeka. Puno toga dotaklo se moga srca, ponajprije vjera tamošnjih ljudi, a na drugoj strani njihovo siromaštvo te jednostavnost. Uvjerena sam da će vaš dar biti primljen s velikom zahvalnošću.“

Na početku koncerta predstavljen je djelić života sestara u Misiji emitiranjem kratkog

video-urataka, nakon čega su uslijedili glazbeni nastupi fra Marina Karačića, Marine Matošević, Ivana Vidovića - Eyevana, sestara Halužan i glazbenih sastava Emanuel i Amorose. Dvorana Krešimira Ćosića bila je ispunjena velikim brojem posjetitelja. Zadarski list od 18. 11. 2024. godine navodi: „Atmosfera je bila ispunjena zajedništvom i nadom, uz predivne izvedbe koje su poticale na promišljanje i davanje pomoći onima kojima je najpotrebnije“. U duhu zajedništva i dobrotvornosti, u toj lijepoj večeri, bili su s nama i svi oni kojima zdravstveno stanje i razne okolnosti nisu dopuštale da budu fizički prisutni, ali su svojim darom za Misije potpomogli vrijedni projekt.

Na kraju programa, nazočnima se obratila predsjednica HKUMST-a gospođa Milka Mohenski zahvalivši još jednom svima koji su pripomogli u realizaciji tog plemenitog djela.

Neka je hvaljen dobri Bog po onima koji ga pjesmom slave, a svojim djelima odražavaju Njegovu dobrotu!

s. Mirja Tabak

Trajni poziv na nasljedovanje

Od 15. do 17. studenoga 2024. godine, u samostanu sv. Josipa u Tučepima održan je međuprovincijski seminar za sestre s privremenim zavjetima. Sudjelovalo je 11 sestara s privremenim zavjetima sa svojim odgojiteljicama iz Mariborske, Mostarske, Bosansko-hrvatske i naše Provincije. Seminar pod naslovom *Od Kristovih rana do Franjinih stigmi* predvodio je fra Miro Jelečević, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Fra Miro nas je uvodno potaknuo na promišljanje o značenju i povezanosti Kristovih i Franjinih rana. Franjo, kojega ponekad zovemo i *Drugi Krist*, težio je u svemu postati kao onaj koga je ljubio te se trudio potpuno suobličiti Njemu. Plod te težnje Franjine su stigme, znak povezanosti i blizine Franje i Krista. Svoje razmišljanje o Kristovim ranama i Franjinim stigmama fra Miro je podijelio na tri dijela govoreći o ranama nogu, ruku i srca.

Noge simboliziraju društvene veze i komunikaciju. I u tjelesnom smislu one su od velikog značenja: čovjek zdravih nogu stoji uspravno u svom dostojanstvu te slobodno bira svoje

putove. U religioznoj simbolici čovjek može hodati pravim putem, opsluživati zapovijedi, a može ići i putovima koji nikamo ne vode. U Isusovom navještanju noge su također važne, one ga nose ljudima. Isus je čovjek za druge, liječi uzete, slijepe i nijeme, iscjeljuje njihovu nemoć i oslobađa ih od izolacije. Noge i hodanje darovani su nam za praktično služenje drugima. Franjo je služenje shvatio kao naviještanje Isusa Krista. Naime, on sebe vidi kao glasnika koji nosi vijest o Božjoj ljubavi te prigrbljuje svoj križ idući za Isusom. Njegove ranjene noge znak su prihvaćanja puta koji mu je Bog namijenio.

Simbol ruku je dvojak; one predstavljaju djelovanje i vladanje, naglasio je fra Miro. Kroz svoje ruke prelazimo na druge, produžujemo se u prostoru. Bog puni naše prazne ruke svojim darovima očekujući da one budu otvorene za druge kako bi i oni, po nama, mogli primiti njegovu milost. Isusove ruke, naizgled obične, ljudske ruke, bile su najneobičnije u ljudskoj povijesti: donosile su promjenu, otvarale oči i uši, blagoslivljale ljude... Franjo je svoje ruke također stavio u službu drugima, ozbiljno i ustrajno radeći popravljao crkvu i trudio se oko dobra.

Naposljetku, govoreći o srcu, fra Miro je istaknuo kako je ono u mnogim religijama i kulturama važan simbol. U židovskoj i kršćanskoj tradiciji srce je središte osobe: mjesto osjećaja, želja, intuicije, opažanja i odluka. Središte Franjinog života je Bog iz čijeg srca izlazi ljubav i milosrđe. Mi sami gospodari smo našeg srca i sami odlučujemo što će biti u središtu našeg bića i života. Odgovornost je to koja nas obvezuje na budnost i trajnu brigu oko čistoće vlastitog srca.

Ovaj trodnevni susret završili smo posjetom svetištu u Vepricu gdje smo, u osobnoj molitvi, svoja srca i svoj put nasljedovanja Krista povjerali zaštitnici franjevačkog reda, našoj i Isusovoj Majci.

s. Gisele Cirhuza Bachiyunjuze, *junior*ka

Kanonski pohod vrhovne predstojnice

Kanonski pohod vrhovne predstojnice Družbe s. Veronike Verbič našoj Provinciji znakovito se protegnuo od uočnice slavlja svetkovine sv. Franje 3. listopada do 23. studenoga, uočnice slavlja Krista Kralja, naslovnika Družbe. Zahvalne smo da je s. Veronika, na početku svog kanonskog pohoda, 5. listopada, mogla nazočiti svečanoj proslavi polustoljetnog jubileja djelovanja naših sestara u DR Kongu, održanoj u našem provincijskom središtu u Splitu. Upoznala je potom, u osobnim i zajedničkim susretima život naše Provincije obilazeći neumorno naše sestre i zajednice na području Republike Hrvatske.

Tijekom vizitacije susrela se i s (nad)biskupom zagrebačke, splitske, zadarske i dubrovačke mjesne Crkve. Nazočila je i svečanosti proglašenja crkve Gospe Sinjske manjom bazilikom, humanitarnom koncertu *Misiji DR Kongo ZaDar* te posveti nove bolničke kapele u kninskoj bolnici u kojoj su sestre djelovale više od 80 godina.

Na razini Provincije upriličeni su zajednički susreti vrhovne predstojnice: s pročelnicama provincijskih vijeća i voditeljicama sekcija, kućnim predstojnicama te Provincijskom upravom.

Upoznavajući se sa životom Provincije s. Veronika potaknula je sestre na još bliskiju međusobnu suradnju te naglasila važnost povezanosti, dijeljenja i zajedničkog djelovanja na dobro Provincije, Družbe i Crkve. Istaknula je kako se ne smijemo obeshrabriti opadanjem snaga nego prepoznavati znakove vremena i, u skladu sa svojim mogućnostima, stavljajući Krista u središte svog bića i djelovanja, živjeti svoje redovničko poslanje. Iznijela je i neka iskustva iz vlastite, Mariborske Provincije i provincija koje je dosada kanonski pohodila, a koja bi mogla biti korisna i primjenjiva i kod nas.

Koliko je dopuštao program pohoda i okolnosti, s. Veronika je tijekom svog boravka u našoj zajednici usput posjetila neke znamenitosti gradova i okolnih mjesta gdje sestre djeluju. Dan prije povratka u Rim, posjetila drevni gradić pod zaštitom Unescoa, Trogir, razgledavši katedralu sv. Lovre (13. st.) s njegovom bogatom riznicom, te samostan sestara benediktinki, koje u

neprekinutom tijeku od 960 godina u njemu žive, mole i čuvaju dragocjeno blago u muzeju umjetnina *Kairos*. Ovaj kratki izlet završio je posjetom zavjetnoj crkvi Gospe od Prizidnice, sagrađenoj u 16. stoljeću na padinama južnog dijela otoka Čiova.

Vjerujemo da je ovo vrijeme intenzivnih susreta, slavlja i zajedništva još više ojačalo povezanost naše Provincije s Družbom i učvrstilo nam korake na putu življenja evanđelja po primjeru sv. Franje.

s. Marina Fuštar

Hodočašće u Vukovar

Povodom obilježavanja Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata, od 16. - 18. studenog 2024. godine pošla sam u Vukovar s pedesetak mladih iz Splita i okolice, u organizaciji Studentskog katoličkog centra (SKAC-a) Split.

Put je započeo u subotu u ranim jutarnjim satima, a prvo odredište bilo nam je Osijek gdje su nas dočekali i ugostili mladi iz Skac-a Osijek. Navečer smo sudjelovali na misi mladih u Rezidenciji Družbe Isusove koju je predvodio p. Ike Mandurić gdje su nam se pridružili i mladi iz Skac-a Zagreb. Poslije sv. mise čuli smo svjedočanstvo gospođe Tanje Belobrađajić o ratnim strahotama koje je sama preživjela te smo čuli i priče o mladima koji su s njom tada ratovali.

Sutradan smo se uputili u Vukovar, posjetiti Memorijalni centar Domovinskog rata, spomen-dom Ovčaru te bolnicu gdje smo поближе vidjeli i čuli o povijesti rata i njegovim posljedicama. Zastrašujuće je bilo vidjeti podrum bolnice i uvjete u kojima su ranjenici ležali. Povijest je čuvarica naroda, te upoznavanjem i sjećanjem na povijesne događaje čuvamo identitet hrvatskog naroda.

Navečer smo se vratili u Osijek gdje smo imali sv. misu, nakon čega smo otišli upaliti svijeću ispred *legendarnog* Fiće koji je 1992. godine bio stavljen na cestu ispred tenkova JNA,

a danas stoji kao umjetnička instalacija koja predstavlja otpor hrvatskog naroda prema JNA i agresoru.

U ponedjeljak u ranim jutarnjim satima pošli smo prema Vukovaru kako bismo sudjelovali u koloni sjećanja koja je ove godine organizirana pod geslom *Umjesto njih*. Umjesto poginulih u Vukovaru, mladi iz Hrvatske i iz iseljništva nosili su bijele majice s njihovim imenima, 2 656 imena pronijeli su kolonom sjećanja. Da se ne zaboravi, da se ne zaborave. U toj lijepoj gesti sudjelovali smo i mi. Bilo je vrlo dirljivo nositi ime nekoga od poginulih i pritom na ulicama Vukovara gledati ljude koji među nama traže ime svoga bližnjega. Tako su se ostvarili neki vrlo ganutljivi susreti s majkama, suprugama, kćerima, rođakinjama, braćom koji su pristupali mladima tužni, ali istovremeno i sretni jer su vidjeli ime nekoga svoga.

Hvalevrijednom inicijativom *Umjesto njih* htjelo se i uspjelo se odati počast svim poginulima, ali i posvijestiti mladima kako ta imena nisu samo brojevi nego ljudi sa svojim životnim pričama, u što smo se i sami uvjerali u kontaktu s članovima njihovi obitelji koji su nam prilazili.

Zahvalna što sam mogla biti dio ove kolone sjećanja kao i za sve što smo doživjeli tijekom ova tri dana, osjećam poticaj više moliti za obitelji poginulih kao i za nestale, da Bog u svojoj providnosti utješi majke koje još uvijek tragaju za svojim sinovima.

s. Marija Matanović

Na putu zrelosti

U provincijskom središtu na Lovretu, od 28. studenoga do 1. prosinca 2024. godine, održan je međuprovincijski seminar za novakinje i postulantkinje. Sudjelovale su novakinje i postulantkinje Mostarske,

Argentinske i naše Provincije s odgojiteljicama s. Slavicom Barbarić, s. Marijanom Sela i s. Nedjeljkom Milanović-Litre. Seminar na temu *Rasti u zrelosti kroz izazove i milosti* predvodila je s. Mirjam Peričić,

članica dominikanske Kongregacije svetih Anđela čuvara.

U uvodnom je izlaganju s. Mirjam naglasila kako je novicijjat ključno razdoblje u redovničkom životu te je od velike važnosti da osoba koja se priprema za posvećeni život bude psihološki, emocionalno i duhovno zrela, sposobna za život u zajednici i da se na ispravan način zna nositi s izazovima redovničkog života. Vrijeme formacije, posebno postulature i novicijata, vrijeme je intenzivnog rada na sebi, na vlastitoj osobnosti. Proces izgradnje osobnosti odnosi se na temperament koje je urođeni temelj osobnosti, karakter koji se oblikuje kroz život, identitet i zrelost. Identitet znači biti svjestan sebe, a zrelost je integracija i uravnoteženje osobnosti. Osoba se mijenja kroz odnos pun iskrene, autentične ljubavi.

Nadalje, s. Mirjam je izložila ključne komponente identiteta postulantkinje/novakinje, a to su: duhovni identitet i odnos s Bogom, osobni identitet i samoprihvatanje, redovnički identitet u vidu življenja zavjeta siromaštva, čistoće i poslušnosti, identitet unutar zajednice, duhovna borba i preoblikovanje identiteta. Sveti Franjo ostavio je snažan utjecaj na oblikovanje identiteta

redovnika kroz siromaštvo i odricanje, poslušnost i poniznost, brigu za bližnje i milosrđe, kontemplaciju i jednostavnost života te praktičnu primjenu evanđeoskog života. Na zanimljiv način predstavljene su nam vrste zrelosti i zapreke s kojima se trebamo suočiti kako bismo napredovale na putu sazrijevanja.

Formacija kao proces osobnog sazrijevanja zahtijeva rad na emocionalnoj zrelosti i na integraciji emocionalne i duhovne dimenzije. U rastu također veliku ulogu ima autentičnost i unutarnja sloboda, zatim zajednica kao prostor rasta te spremnost na suočavanje s krizama i nesigurnostima. Redovnički život je zahtijevan i iziskuje cjelovitu zrelost u više ključnih područja kako bi se mogao autentično živjeti svoj poziv i služiti zajednici. Tijekom formacije potrebno je uspostaviti vlastiti odnos s Bogom, razviti svoj *ja* te shvatiti da su zapreke dio našeg puta rasta i sazrijevanja. Ono što na tom putu stječemo potrebno je, na prikladan način, integrirati u zajednicu. Svaka od nas odgovorna je za svoju formaciju. Božju volju za sebe možemo spoznati samo onda kada se trudimo Boga upoznati. Indikator dobre odluke je unutarnji mir, a

za dobru odluku potrebna je otvorenost Bogu, poniznost i molitva.

Zajedničkim radom u skupinama imale smo priliku bolje upoznati sebe: uvidjeti svoje dobre strane koje trebamo njegovati i one loše na kojima trebamo raditi. Posvijestile smo sebi kako ranjivost otvara put Božjoj milosti i kako, upravo kroz vatru i zapreke, naša osobnost jača. Bog računa s ljudskom slabošću, ali i s ljudskom slobodom. On uvijek vjeran ostaje, a mi se trebamo pitati jesmo li mu vjerni kada je svjetlo, ali i kada je tama. Stalna duhovna borba i rast u zrelosti kroz izazove i milosti

svakodnevice dovode do duhovne plodnosti koja se očituje u prenošenju darovanoga i stečenoga budućim generacijama. Samo redovnica koja cijelim svojim bićem pripada Bogu, može Boga donositi drugima.

Susret smo završile obilaskom starog grada Trogira, trogirske katedrale, franjevačkog samostana na Dridu, a posjetile smo i trogirske sestre benediktinke. Zahvalna sam s. Mirjam i sestrama koje su nam omogućile ovaj susret u nadi da će nam svima biti na korist i duhovnu izgradnju.

Valentina Sitaš, *postulantkinja*

Gospodine, daj da progledam!

Karakter liturgijskog predbožičnog vremena uvijek nam je poticaj na ozbiljniji pogled u svoju nutrinu. Tako je uoči druge nedjelje došašća, 7. prosinca 2024., u samostanu na Lovretu, u organizaciji Sekcije za katehizaciju provincijskog Vijeća za apostolat, upriličen susret za učenike sedmih i osmih razreda osnovne škole pod naslovom *Gospodine, daj da progledam*. Na susretu kojeg je animirala s. Tamara Bota sudjelovali su učenici osnovnih škola s područja Splita i Paga.

Ocrtavajući evanđeoski lik slijepca Bartimeja te povijesni i kulturni kontekst vremena u kojem je živio s. Tamara je učenicima približila svu dubinu njegove životne drame. Život u tami, bespomoćnost i odbačenost od društva posljedica su njegovog tjelesnog nedostatka, ali i unutarnjeg sljepila, ravnodušnosti i nebrige ljudi oko njega. U susretu s Isusom događa se presudan obrat: Bartimejeva nepokolebljiva vjera izaziva čudo, a odnos s Bogom ozdravlja cijelo njegovo biće. Bartimej, čovjek koji je tjelesno i duhovno progledao izlazi iz tame i jasno vidi da mu je krenuti za Isusom, Svjetlom svijeta. Svatko od nas pozvan je, osobito u ovom vremenu došašća, poput Bartimeja, svoje tame stavljati pred Svjetlo kako bismo u daru novog gledanja, na nov način spoznavali put kojim nam je ići, svoje bližnje i sebe same.

Radom u skupinama, uživljavanjem u likove te kreativnim izražavanjem, učenici su ovaj biblijski tekst približili svojoj životnoj situaciji uočavajući različite razine njegove poruke: svijest o vlastitom sljepilu, nužnost vjere i ozdravjujućeg susreta s Isusom te osjetljivost za tame čovjeka pokraj sebe. Kako bi se ove poruke ukorijenile u njihova srca susret je završen meditacijom i molitvom u tišini.

Nadati se kako će ovaj susret doprinijeti kvaliteti svih naših susreta da, idući prema blagdanu Božića, ne prolazimo pored drugih zatvorena srca i ubrzana koraka nego se učimo istinski susretati, donoseći i bivajući jedni drugima svjetlo.

s. Marina Fuštar

Otkriti jezik ljubavi

U subotu, 7. studenoga 2024., u župi sv. Josipa na Mertojaku u Splitu održana je duhovna obnova za majke prvopričesnika. Voditeljica duhovne obnove bila je s. Danijela Kovačević. Susret je započeo srdačnim pozdravima župnika don Vjenceslava Kujundžića i s. Vedrane Ivišić, koji

su izrazili dobrodošlicu i podršku majkama u njihovoj važnoj ulozi odgojiteljica vjere.

Duhovna obnova imala je za cilj osnažiti majke u njihovoj roditeljskoj i odgojiteljskoj ulozi, osloboditi ih svakodnevnog stresa te im pružiti priliku za izgradnju međusobnog zajedništva. Tema obnove

bila je *Kako otkriti jezik ljubavi svog djeteta?*, pružila je korisne uvide u obiteljski i odgojni kontekst, osobito u razumijevanju načina na koji djeca doživljavaju roditeljsku ljubav.

Tijekom izlaganja, s. Danijela je predstavila pet jezika ljubavi djece prema teoriji dr. Chapmana, a to su fizički dodir, darovi, riječi potvrde, akti služenja i kvalitetno vrijeme. Objasnila je kako je svaki od ovih jezika jednako važan, ali svako dijete ima jedan primarni jezik ljubavi kroz koji najjasnije osjeća i doživljava roditeljsku ljubav. Istaknula je kako je roditeljima od velike koristi prepoznati taj jezik kako bi bolje razumjeli potrebe svog djeteta, unaprijedili povezanost s njim te mu pružili osjećaj sigurnosti i bezuvjetne ljubavi. Roditeljska ljubav prema djetetu, kako je naglasila s. Danijela, uvijek treba biti bezuvjetna. Kroz praktične primjere i primjenu teorije jezika ljubavi, majke su imale priliku razmotriti kako konkretno

pokazati ljubav svojoj djeci na način koji ona najbolje razumiju.

S. Danijela je također istaknula Isusovu ljubav prema djeci, naglašavajući kako je On uvijek prepoznao radost, jednostavnost i posvemašnju predanost dječjih srca. Isus je upravo osobine djeteta stavio kao uvjet za ulazak u Kraljevstvo nebesko, što je poticaj roditeljima da s ljubavlju i strpljenjem odgajaju svoju djecu u vjeri, radosti i iskrenosti. Posebno je naglasila važnost roditelja u vjerskom odgoju djece, ne samo u pripremi za sakramente, već i u oblikovanju cijelog njihovog životnog puta. Roditelji su pozvani biti primjer vjere, ljubavi i kršćanskih vrijednosti, koje će njihova djeca usvajati kroz svakodnevni obiteljski život.

Duhovna obnova završila je zajedničkom molitvom. Majke su izrazile zahvalnost za priliku da sudjeluju u ovom susretu.

s. Vedrana Ivišić

Putevima sv. Pavla

Pavao je u noći imao viđenje. Neki Makedonac stade preda nj i ovako ga zamoli: „Prijeđi u Makedoniju da nam pomogneš.“ Odmah poslije tog viđenja nastojasmo otputovati u Makedoniju, zaključujući da nas je Bog pozvao da im donesemo Radosnu vijest. (Dj 16,9-10)

Sveti pisac ne navodi pojedinosti Pavlovog procesa razlučivanja, njegova razmišljanja i preispitivanja „za i protiv“ odgovora na poziv iz viđenja. Tim je više očaravajuće da se poslije ove kratke rečenice - *Odmah poslije tog viđenja nastojasmo otputovati u Makedoniju...* - povijest čovječanstva promijenila. Radosna vijest je stigla u nekadašnju Makedoniju, današnje grčke predjele, u Europu, a potom iz Europe proširila se po cijelom svijetu. Jedan san, jedno viđenje u noći. Doista očarava ta „običnost“, a zatim ljudsko uvjerenje u Božju prisutnost u toj običnosti, prepoznavanje Božje poruke, čvrsto uvjerenje u Božji poziv, odlučnost, polazak... i spremnost služiti mu.

Pavlovo viđenje one noći u Troadi ishodište je svih onih lijepih i teološki veoma bogatih Pavlovih poslanica. Prisjetimo se samo ljepote Hvalospjeva ljubavi iz poslanice Korinćanima, zatim *kenoze* Sina Božjeg te prave radosti i darežljivosti u poslanici Filipljanima, potom najstarijeg novozavjetnog teksta u poslanici Solunjanima. Sve je to bilo skriveno u

Pavlovom viđenju i pozivu jednog Makedonca za pomoć. Početak misije je uvijek jedan san, jedno viđenje u običnosti života te odvažnosti slijediti ga.

U usporedbi s tim koliko je nama danas potrebno pripreme za neki projekt, za nešto novo u zajednici, novi apostolat, novu kuća, Pavao nam može izgledati potpuno nepripremljen za novi misijski iskorak. Jer kad je napustio Antiohiju plan je bio samo posjetiti i učvrstiti postojeće Crkve po Maloj Aziji. On, dakle, u hodu stvara novi plan. Bog je doista Bog iznenađenja, ulazi u ljudske planove i mijenja ih!

Navedeni retci Djela apostolskih oduševili su me i pronašla sam se u njima. Naime, kad sam iz Konga krenula na godišnji odmor u Hrvatsku, načula sam o mogućem hodočašću za jubilej redovničkog života, jer u Provinciji se za jubilarke uvijek organizira hodočašće kao prigodna duhovna obnova. Ali na odmor sam došla već s jednim planom, i nije tu bilo ozbiljne ideje o nekom hodočašću. I doista, učinila se mogućnost da hodočastim *Putovima svetog Pavla*, u Grčku, sa župljanima Hrvatske katoličke župe iz Frankfurta. Providnost je htjela da ovo moje hodočašće prigodom srebrnog jubileja redovničkog života bude „s malim zakašnjenju“, tj. tri godine poslije stvarne obljetnice. No, mogu reći da se dogodilo baš u pravom trenutku! U jubilarnoj godini naše Misije – 50 godina misijske prisutnosti i hoda u Kongu te u mom sedamnaest godišnjem misijskom hodu. Koje li milosti promatrati i preispitivati svoj redovnički i misionarski hod hodajući stopama misionara koji je, rekli bismo misionar *par excellence*, utemeljitelj misija. Primjer i učitelj svakog misionara. Moji su životni putevi susreli Pavlove putove.

Mnogo puta sam čitajući Djela apostolska nastojala zapamtiti mjesta koja je Pavo posjetio, zapisivala sam ih, ali stalno su ostajala nekako daleko, neshvatljiva. Tijekom šestodnevnog hoda, od 13. do 18. listopada ove godine, naša hodočasnička skupina, imala je divnu prigodu čitati, meditirati ali i „hodati“ svetopisamske retke iz Djela apostolskih 16,12 - 18,18. Slijedili smo Pavlovo drugo misijsko putovanje od Filipa do Soluna i Bereje, zatim Atene i Korinta. Zahvaljujući dobroj organizaciji hodočašća uspjeli smo posjetiti i neka „nepavlovska“ mjesta ali bogata grčkom poviješću i kulturom kao Mikenu, koja je preteča starogrčke kulture, starogrčko proročište u Delfima i manastire pravoslavnih monaha na stijenama Meteori.

Milosno je bilo slaviti svetu misu na mjestu prvog krštenja u Europi. Kršćanstvo u Europi započelo je s jednom bogobojaznom ženom Lidijom, prodavačicom grimiza kojoj je Gospodin otvorio srce (usp. Dj 16,14) i koja se odvažila na nešto sasvim novo u njenom društvu. Veliko je bilo hodati u Filipima i proći pokraj zatvora gdje su Pavao i Sila bili zatvoreni i čudesno oslobođeni; poći, zatim, iz Soluna kao ono jednom davno Pavao i pohoditi Bereju i slaveći misu uprisutni u sebi plemenite stanovnike tog malog mjesta koji su spremno prihvatili riječ Božju koju je Pavao naviještao (usp. Dj 17,10-12). Bilo je doista svečano čitati Pavlov govor u Ateni na Areopagu blizu hrama božice Atane gdje je i on sam nekad stajao. Čudesan je bio trenutak kad smo slavili misu u Korintu u jednom kutu ruševina staroga grada. Pokraj nas su svetu misu slavili hodočasnici iz Amerike na engleskom jeziku, a malo podalje druga skupina vjernika na španjolskom jeziku. Mnogo jezika a samo jedna vjera koju je Pavo naučavao baš na tom mjestu. U ušima i srcima svih nas posebno je odzvanjao Hvalospjev ljubavi napisan Korinćanima koji smo čitali u tom liturgijskom slavlju.

Osobno me se snažno dojmila činjenica da se u svim tim mjestima Radosna vijest širila tek preko nekolicine ljudi. Ovdje nije bilo onog masovnog obraćenja kao na duhove u Jeruzalemu, nego u svakom mjestu tek nekoliko njih. A ipak, zbog ljubomore, gubitka novčane koristi, zatvorenosti duha za novi nauk, Pavao je bio utamničen, protjeran, napadnut, optuživan pred rimskim sudom, ismijavan... Rekli bismo, koliko truda, hoda, muke za samo nekolicinu kršćana. Ali s nekoliko tih ljudi otvorenih za novo, koji štuju pravog Boga, počelo je kršćanstvo Europe. Možemo li danas zamisliti Europu bez kršćanstva? Dvije tisuće godina civilizacije koja se gradila na temelju Radosne vijesti! A da se Pavao razočarao i odustao zbog velike patnje ili malog broja sljedbenika?

Sve je počelo nakon jednog viđenja u noći. Poticaj nam je to da slušamo svoje snove, iščitavamo Božju poruku u njima te ih podijelimo i preispitujemo s drugima. Potrebno je odvažiti se živjeti ih. Ni snovi nisu slučajni. Naš Bog je Bog iznenađenja koji obrće naše uhodane planove. I Marija, Isusova Majka to nam trajno posvjedočuje!

Neizmjerne sam zahvalna dragom Bogu i Provinciji te vjernicima iz Frankfurta s njihovim svećenicima i sestrama, za ovo snažno proživljeno iskustvo Pavlovog drugog misijskog putovanja.

s. Samuela Šimunović

JEKA IZ AFRIKE

Biti studentica - školska sestra franjevka u Bukavuu

Kako u ime nas pet studentica sestara franjevaka u Bukavu opisati naše iskustvo studiranja? U duhu biblijske rečenice *Ljudima je to nemoguće, ali Bogu je sve moguće* (Mt 19,26) želim podijeliti to iskustvo.

Zahvaljujući Božjoj milosti uspijevamo pratiti svakodnevni ritam. Dan započinjemo zajedničkom molitvom Jutarnje i svetom misom, doručkujemo „s nogu“ te odlazimo na fakultet. Predavanja su svakog dana, osim nedjelje, od 8 do 17 sati, s dvije kratke pauze od desetak minuta, u 10 i u 15 sati te velikom pauzom od sat vremena od 12 do 13 sati. Velika pauza se obično pretvori u rad u skupinama u vidu dodatnog pojašnjenja gdje studenti koji su bolje shvatili predavanje pomažu drugima, ili u rad na nekom zajedničkom seminaru, ili u dodatna istraživanja potrebne literature. Mnogi studenti upravo u toj pauzi prilaze redovnicama s pitanjem imamo li što za jesti. I tako se naš sendvič, predviđen za jednu osobu, dijeli na nekoliko mladih studenata. Bude to kao neka dječja igra u kojoj nije bitna količina, nego da svatko nešto malo dobije.

Ne mogu a da ne spomenem stav kolega studenata prema nama redovnicama: oni nas tako lijepo prihvaćaju, sretni su što smo s njima i poštuju nas. Poneki nas potraže za osobne razgovore i traže savjet, iako su neki od njih drugih vjeroispovijesti, poneki se raspituju u vidu rasta u svojoj vjeri, a neki nam se obraćaju u želji da postanu redovnice ili redovnici. Vrlo je dirljivo i poštovanje većine profesora prema nama, a i pripadnici drugih vjeroispovijesti uvažavaju nas kao redovnice.

Uvečer se vraćamo kući umorne. Snagu crpimo u zajedničkoj molitvi u zajednici. Na kraju dana ponekad se naša molitva obistinjuje u riječima psalmiste: *Miljenicima svojim u snu on daje*. Nije da to pripremao, ali, onako umorne u kapeli se osjećamo kao dijete koje majka ljuljuška u svom krilu. Srećom ne svlada nas san tako svakog dana, ali istina je da ima i takvih trenutaka.

Za vrijeme večere svaka sestra podijeli što je proživjela tijekom dana. Pranje posuđa, pospremanje kuhinje i blagovaonice, uz smijeh i šale pretvara se u malu sestrinsku rekreaciju. To dijeljenje za stolom, smijeh i šala, jako nam puno znače, razveseljuju nas, odmaraju i pomažu nam nadići stres nakupljen tijekom dana.

Kada završe večernje zajedničke aktivnosti netko se prihvaća učenja, pripreme za novi kolokviji ili radi na novom seminarskom radu. Svaka od nas ima vlastiti ritam, tako da neke sestre ostaju udubljene u svoj rad do kasno u noć, dok druge odlaze ranije na spavanje a ustaju veoma rano radi učenja.

S velikom sigurnošću mogu ustvrditi da bez Božje pomoći i pomoći sestara u zajednici ne bismo ovo mogle izdržati niti nekoliko dana. Bog nam svakim danom snagu obnavlja, a sestre nam uvelike pomažu. Svoju odjeću najčešće peremo ručno, noću. I u tome nam sestre priskoče u pomoć, unatoč mnogim vlastitim obvezama.

Poprilična udaljenost od naše kuće do fakulteta omogućava nam da se na tom putu posvetimo molitvi krunice. I na samom fakultetu nastojimo gajiti u sebi sabranost i svijest o Božjoj prisutnosti te slušati njegov glas i u žamoru fakultetskih prostora.

U zajednici povremene imamo istinske trenutke opuštenosti i radosti, to su osobito proslave imendana sestara. Zajednička nedjeljna rekreacija isto tako je od velike važnosti za našu snagu i dobru ravnotežu.

Svake treće nedjelje u mjesecu organizirana je mjesečna duhovna obnova za sve redovnike i redovnice grada Bukavu. Taj dan tišine, sabranosti, molitve i meditacije obnavlja našu svijest pripadnosti i posvećenosti Bogu te nam daje novu snagu za vršenje naših brojnih svakodnevnih obveza.

Tri puta godišnje, u vidu trajnog odgoja vikendom je organiziran seminar za sve juniorke raznih družbi koje djeluju u našoj nadbiskupiji. Osim zanimljivih i korisnih predavanja imamo i prigodu podijeliti svoja iskustva iz apostolata, duhovnog života i života u zajednici. To su također lijepi trenutki radosnih susreta.

Uvelike smo radosne jer sve smo uspješno završile ovu akademsku godinu. Svjesne smo da se ne radi samo o našoj inteligenciji i našem ustrajnom radu, nego nas prati i usmjerava prvenstveno milost Božja, stoga sa svetim Pavlom možemo reći: *Sve mogu u Onome koji me jača!* (Fil 4,13)

Iz ljubavi prema Bogu i cijeloj našoj zajednici koja nam daje mogućnost fakultetskog obrazovanja, mi nastavljamo naš studentski hod kako bismo bile što bolje pripremljene za djelovanje na Kristovom polju, s njim, Učiteljem koji nas je pozvao da ga slijedimo.

s. Rosine Neema Kulimushi, *juniorka*

BOŽIĆNE ČESTITKE

*Djeva Sina rodila
Đavlu silu slomila
Svijetu Spasa podala
Nama majka postala.*

(Hrvatski crkveni kantual 1934.)

Neka svjetlo kršćanske nade dopre do svakog čovjeka kao poruka Božje ljubavi upućena svima! I neka Crkva u svakom dijelu svijeta bude vjerni svjedok te poruke. (papa Franjo)

Drage sestre, Kristovo nas rođenje poziva da držimo upaljenim svjetlo nade i učinimo sve kako bi svatko ponovno stekao snagu i sigurnost te u budućnost gledao otvorena duha i srca punog povjerenja.

Očima nade gledajmo na Jubilej koji će Crkva proslaviti 2025. godine pod motom *Hodočasnici nade*.

Sretan Božić, obilje nade i povjerenja svakoj sestri žele

vaše sestre iz Imotskog

*Djetešce malo, ti si vladar svijeta,
Prečisti plode djevičanskog krila,
Osvajaš srca, svijetom cijelim vladaš svojom dobrotom.*
(Himan Službe čitanja, Božićno vrijeme)

Božja Riječ, utjelovljenjem u prečistom krilu Marijinu, neka nam svima pomogne rasti u poniznosti i u ljubavi te bude naše trajno nadahnuće i putokaz u djelotvornom zauzimanju za sve koji su u potrebi.

Blagoslovljen Božić te mirom, radošću i dobrim djelima ispunjenu novu 2025. godinu žele vam

vaše sestre iz Frankfurta

*Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo; na plećima mu je vlast.
Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni.*
(Iz 9,5)

Drage sestre, toplina božićnog blagdana neka ugrije naša srca i potakne nas na djelotvornu ljubav.

Blagoslovljen Božić i sretnu novu 2025. godinu žele vam

vaše sestre iz Arbanasa, Zadar

*On se rađa u tišini u poniznom srcu.
On se rađa u susretima kad ga kao Marija nosimo drugima.*

Neka nas otajstvo njegova pohođenja prati u blagdanima i svagdanima.

Čestit Božić i blagoslovljenu novu 2025. godinu sestrama i čitateljima Odjeka žele

sestre iz Trpnja

Danas će nad nama zasjati svjetlost, jer rodio se Gospodin.

Prihvatimo susret s Djetetom Isusom kao događaj koji je kadar obnoviti naš život.

Oraspoločimo se za primanje dara svjetla, radosti i mira, kojim to svijetlo zrači, kako bi i nas poput Marije, svetohraništa utjelovljene Riječi, i sv. Josipa, tihog svjedoka spasenja, proželi osjećaji koji su njih ispunjavali dok su iščekivali Isusovo rođenje.

Neka svjetlo koje izbija iz betlehemske špilje sjaji nad nama i nad cijeli čovječanstvom.

Sretan Božić žele vam

sestre s Lovreta

*Pazite na sebe da vam srca ne otežaju.
Budni budite i u svako doba molite kako biste Bogu služili u
radosnoj zahvalnosti. Radujte se! Blagost vaša neka je znana svim
ljudima. Gospodin je blizu! (usp. Ef 4,4-5)*

Sretan i blagoslovljen Božić!

Sestre s Dobroga, Split

Drage sestre!

Svima želimo Božić u srcu i božićnim mirom ispunjenu novu 2025. godinu!

Vaše sestre iz Glagoljaške, Split

Zapjevajmo Malenomu Kralju danas rođenomu:
Slava Bogu višnjemu, a mir ljud'ma po njemu!
Došao je Uzdisani i odavna Obećani
Željni sviju Spasitelj, Svijeta Razveselitelj.

Sretan Božić, mirom ispunjenu i blagoslovljenu novu 2025. godinu
žele vam

sestre s Jordanovca, Zagreb

Sada s nebesa Spasitelj slazi
i svakom putu i svakoj stazi,
i svakom domu, gdje ljubav vlada,
blagoslov dijeli mira i sklada. (Petar Grgec)

Drage sestre, Poput sv. Franje pjevajmo Svevišnjem Gospodinu,
slaveći ga u svemu stvorenom i ne brinimo se za život jer smo već
iskusile koliko nas Božja dobrota prati.

Unesimo komadić nade u naše zajednice, da jedna drugoj budemo
blagoslov.

Čestit Božić i blagoslovljeno novo ljeto žele vam

sestre iz Sigurate, Dubrovnik

Svako svijeta stvorenje, sada ima veselje,
Božje štujući rođenje, od Djevice Marije.

Drage sestre, neka mir i radost Božića bude u našim srcima i neka
nas prati u novoj godini.

Vaše sestre iz Darmstadta

Nebo je danas zagrlilo zemlju,
Bog je zagrlio čovjeka,
postao mu prijatelj.

Dok slavimo blagdan Božje ljubavi – rođendan našeg Spasitelja,
želimo drage sestre da i nas obuzme duh Božića – duh mira, radosti
i zajedništva!

Sestrama i čitateljima Odjeka želimo sretan Božić i blagoslovljenu
novu 2025. godinu.

Sestre iz Vrbanićeve, Zagreb

*U početku bijaše Riječ i Riječ bijaše kod Boga i Riječ bijaše Bog.
I Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama. (Iv 1,1.14)*

Sretan Božić i blagoslovljenu novu godinu sestrama i čitateljima
Odjeka žele

Sestre sa Ksavera, Zagreb

*Sin Boga Oca i Bog sam, s neba na zemlju siđe k nam!
On dijeli svijetu radosti, darove Božje milosti.*

Drage sestre, neka nam slavljenje Božića ojača vjeru i nadu da se
Krist rađa u svakoj našoj gesti ljubavi prema svakoj sestri koju je
Bog darovao našoj redovničkoj zajednici.

Sretan i blagoslovljen Božić i obilje radosti u novoj 2025. godini
žele vam

sestre iz Kaštel Lukšića

Mir, radost i ljubav našeg Spasitelja rođenog u štalici neka osvijetli naša srca i živote. Neka nam ovogodišnje slavlje Božića bude dobra duhovna obnova kako bi milost Svete jubilarne godine ušla i zaživjela u našim samostanima, ojačala naše zajedništvo i osobno posvećenje Bogu.

Čestit Božić i blagoslovljenu novu godinu žele vam

sestre i odgajanje u Misiji u DR Kongu i Ugandi

I riječ je tijelom postala i nastanila se među nama. (Iv 1,14)

Drage sestre, neka radost Božića, proslava rođenja našeg Spasitelja
Isusa Krista bude naša stvarnost tijekom cijele nove godine življena
u milosti njegove prisutnosti u Presvetom Oltarskom Sakramentu.

U duhu sjedinjene u molitvi, porođenje Gospodinovo čestitaju

sestre iz Knina

Zdravo budi, mladi Kralju, u štalici rođeni!

Ljubav koja se očitovala rođenjem novorođenog Kralja našla svoje mjesto u našim srcima.

Čestit Božić i Božjim blagoslovom ispunjenu novu godinu žele

sestre iz Paga

Kad ugledaše zvijezdu, obradovaše se radošću veoma velikom.

(Mt 2,10)

Svjetlo betlehemske zvijezde neka u naša srca donese radost i mir.

Čestit Božić i Božjim blagoslovom ispunjenu novu godinu žele

sestre iz Sinja

O uzvišene li poniznosti, o ponizne li uzvišenosti!

(iz Pisma svetoga Franje čitavom redu)

U duhu ovih Franjinih riječi neka se u poniznosti i uzvišenosti dijete Isus i ovoga Božića rodi u našim srcima!

Sretan i blagoslovljen Božić žele

*Valentina Sitaš, postulantkinja
i s. Nedjeljka Milanović-Litre, odgojiteljica postulantkinja*

NAŠI POKOJNICI

S. M. Aleksija Sardelić

Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom. (Ps 23,4)

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 4. studenoga 2024. godine u Splitu, u 103. godini života i 77. godini redovništva blago je u Gospodinu usnula naša draga s. Aleksija Sardelić.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u utorak 5. studenoga 2024. godine u 13.15 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovoda u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

U ponedjeljak, 4. studenog 2024. godine blago je u Gospodinu preminula s. Aleksija Sardelić u 103. godini života i 77. godini redovništva. Kada spominjemo ovako visoke godine života, zaista se mora istaknuti velika milost što nije poznavala teške bolesti. Do samoga kraja uspjela nam je govoriti da je samo nemoćna te da moli i zahvaljuje Gospodinu.

Katica Sardelić rođena je 18. srpnja 1922. godine u Blatu na Korčuli kao najstarije od četvero djece u obitelji. Odrastala je u obitelji koja je obrađivala velike zemljišne posjede, a za opstanak takve obitelji bilo je nužno djeci usaditi marljivost i urednost. Ljubav za molitvom i služenjem Gospodinu javila se već u vrijeme Prve pričesti. Bila je članica *Društva Kćeri Marijine* u Blatu. Upoznala je Školske sestre franjevke koje su tada bile prisutne na otočiću Badiji. Teške prilike za vrijeme i poslije Drugog svjetskog rata uvjetovale su da Katica stupi u kandidaturu na Lovretu 1948. godine. U novicijat je stupila 1951. a doživotne zavjete položila 1955. godine u Splitu na Lovretu.

U samostanu je pohađala krojački tečaj i katehetsku školu. Bila je mlada sestra u vrijeme kada se često u kratkom vremenu mijenjalo podružnice i obavljalo brojne službe za potrebe Provincije. Tako je s. Aleksija djelovala u sakristiji, u radionici crkvenoga ruha, u šivaonici jorgana, na porti samostana, u dječjem vrtiću i u kućanskim poslovima. Od kandidature, od 1951. godine djelovala je u našim zajednicama u Makarskoj, na Svetom Duhu u Zagrebu, u Nadbiskupijskom sjemeništu u Zadru, u Dubrovniku, Imotskom, u samostanu na Poljudu, Kaštel Lukšiću, Zadru, Pagu, a od 1996. godine živjela je na Lovretu. Radila je u Izdavačkoj kući *Veritas*, a bila je i odgojiteljica kandidatkinja.

Sretne trenutke i poneke zanimljive zgode iz raznolikosti dužnosti koje je obavljala rado je prenosila nama mlađima, osobito onima u početnom odgoju. Imala je oko koje je zapažalo sve što se događalo u samostanu. Kada bi nas zamolila da joj pomognemo oko mobitela ili pošte koju je redovito slala, uvijek bi uz rečenicu ohrabrenja bila i neka sitnica za zahvalu.

Na obljetnici 75. godine redovništva, 2011. godine, održala je govor u kojem zahvaljuje Gospodinu na milosti za sve doživljeno. Život ispunjen molitvom i žar za redovničkim životom željela je prenijeti na sve koji su u posljednjim godinama bili oko nje. Za 100. rođendan koji je proslavila rado je pristala na medijsku prisutnost te javnosti, između ostalog, izjavila da je *sretna*. Svoje rodno mjesto Blato te pripadnost korčulanskoj vjerskoj i građanskoj tradiciji nosila je u srcu kao temelj svoje osobnosti. Župnike Blata, kao i brojne bogoslove i svećenike svoga kraja pratila je molitvom za ustrajnošću. Oni su toga bili svjesni, i vjerujem da će taj primjer tradicijske odanosti svjedočiti pred mlađim generacijama.

Za sve upućene molitve i dobre želje iskreno joj zahvaljujemo. Pamtit ćemo je po marljivosti, i besprijekornoj urednosti, kao i želji za duhovnim rastom koja nije jenjala čak ni na bolesničkoj postelji. Mi bismo nekada malo nestrpljivo negodovali kad bi nam dijelila savjete, ali sigurno je da smo bili njezina voljena zajednica, njezina obitelj. Za ono što je htjela, a nije rekla, ili mi nismo shvatili, ostaje nam za razmatranje uz sjećanje na najstariju redovnicu u našoj Kongregaciji Školskih sestara franjevaka Krista Kralja.

U ime Provincije Presvetog Srca Isusova obitelji s. Aleksije izražavam iskrenu sućut.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

s. Lidija Bernardica Matijević, *provincijska predstojnica*

Izrazi sućuti

Prot.br.NP1/2024-19

Rijeka, 4. studenoga 2024.

Školske sestre franjevke Krista Kralja Provincija Presvetog Srca Isusova, Split

s. Lidija Bernardica Matijević, provincijalka

Lovretska 9 HR-21000 Split

Poštovana s. Lidija,

u povodu smrti s. M. Aleksije Katice Sardelić želio bih, uz izraze sućuti, s Vama i Vašom redovničkom zajednicom podijeliti i svoju zahvalnost za molitve kojim je ona pratila moje biskupsko poslanje od onog trenutka kad sam kao dubrovački biskup postao „njezin biskup“, a nastavila i nakon moga premještaja u Rijeku. Uvjeren sam da njezinom smrću njezine molitve nisu prestale, nego da se nastavljaju i u vječnosti za sve nas za koje je i do sada molila. Dapače, vjerujem da će te molitve dobiti još više na snazi i značenju sada kad je konačno i ona dobila priliku ne gledati Boga više samo u zrcalu vjere, nego licem u lice.

Na njezine molitve rado uzvraćam molitvom koju upućujem njezinom nebeskom Zaručniku Isusu, koji ju je i u 103 godini i nakon 77 godina redovništva našao sa zapaljenom svjetiljkom, da joj otvori vrata svoje svadbene dvorane i pridruži je radosti svetih te joj bude nagrada za njezinu dobrotu i njezino redovničko služenje. Na tu ću nakanu slaviti i svetu misu.

S poštovanjem, uz pozdrav u Gospodinu i blagoslov,

Mate Uzinić,
riječki nadbiskup

Primate moju iskrenu sućut zbog smrti s. M. Aleksije Katice Sardelić. Duboko suosjećam s vašom boli i u mislima sam s vama.

Ante Šeparović,
načelnik općine Blato

Sestre naše Družbe

S. M. Antonija Gostečnik, živjela 97 godina, u Družbi 67 godina,
preminula 6. listopada 2024., Repnje

S. M. Rastislava Živković, živjela 92 godine, u Družbi 66 godina,
preminula 24. listopada 2024., Kloštar Ivanić

S. M. Vida Šemrl, živjela 82 godine, u Družbi 59 godina,
preminula 25. studenoga 2024., Gorizia

Rodbina sestara

Miroslav Šućur, brat naše s. Anizije, preminuo 9. listopada 2024.

Mara Feracina, sestra naše s. Krescencije, preminula 30. listopada 2024.

Neda Domazet, sestra naše s. Krescencije, preminula 9. studenoga 2024.

Zahvala

*Smrt nas ne može razdvojiti, vrijeme nas dijeli samo na čas.
Sjećanja ne mogu otići, ona su vječno živa za nas.*

Svidjelo se Gospodinu u kratkom vremenskom razdoblju pozvati moje dvije sestre: Maru i Nedu. Vjerujem da su nakon ovog mukotrpnog zemnog života našle smiraj u krilu dobrog Oca.

Drage sestre, hvala vam što ste bile uz mene na ispraćaju mojih sestara na vječni počinak. Hvala za izraze sućuti i riječi utjehe i nade da ćemo se jednom, vjerujem, naći kod Gospodina.

zahvalna s. Krescencija

PRILOZI

Molitva siromaha uzdiže se do Boga (usp. Sir 21,5)

Poruka pape Franje za 8. Svjetski dan siromaha
(33. nedjelja kroz godinu, 17. studenoga 2024.)

... siromasi imaju povlašteno mjesto u Božjem srcu ... Gospodinovi učenici znaju da svaki od tih 'malenih' u sebi nosi utisnuto lice Sina Božjega i do svakog od njih mora doprijeti naša solidarnost i znak kršćanske ljubavi.

Draga braćo i sestre!

1. Molitva siromaha uzdiže se do Boga (usp. Sir 21,5). U godini posvećenoj molitvi, s obzirom na redovni Jubilej 2025., ovaj izraz biblijske mudrosti posebno je prikladan da nas pripremi za 8. Svjetski dan siromaha koji ćemo slaviti 17. studenog. Kršćanska nada uključuje i sigurnost da naša molitva uzlazi sve do Božjeg lica; ali ne bilo koja molitva, već *molitva siromaha!* Razmišljajmo o toj Riječi i "čitajmo" je na licima i u pričama siromaha koje susrećemo u našim danima, kako bi molitva postala put zajedništva s njima i dioništvo u njihovoj patnji.

2. *Knjiga Sirahova* na koju se pozivamo nije previše poznata, ali zaslužuje da je se otkrije zbog bogatstva tema koje obrađuje, posebno kad se dotiče odnosa čovjeka s Bogom i svijetom. Njezin autor, Ben Sirah (sin Sirahov), je učitelj, pisar iz Jeruzalema, koji je vjerojatno pisao u 2. stoljeću prije Krista. On je mudar čovjek, duboko ukorijenjen u izraelskoj tradiciji, koji poučava o raznim područjima ljudskog života: od posla do obitelji, od života u društvu do odgoja mladih. Posvećuje pažnju temama vezanima uz vjeru u Boga i poštivanje Zakona. Hvata se u koštac s teškim pitanjima slobode, zla i Božje pravde, koja su i za nas danas veoma aktualna. Ben Sirah, nadahnut Duhom Svetim, želi svima pokazati put do mudrog i dostojanstvenog života pred Bogom i svojom braćom i sestrama.

3. Jedna od tema kojoj taj sveti pisac posvećuje najviše prostora jest *molitva*. U tome pokazuje veliki žar jer progovara iz svog osobnog iskustva. Doista, nijedan spis o molitvi ne bi mogao biti učinkovit i plodonosan ako ne bi dolazio iz pera onoga koji svaki dan stoji u Božjoj prisutnosti i sluša njegovu Riječ. Ben Sirah izjavljuje da je tražio mudrost u mladosti: »Kad još bijah mladić, prije svojih putovanja molio sam otvoreno za mudrost u molitvama« (Sir51,13).

4. Na tom svom putu traženja otkriva jednu od temeljnih stvarnosti objave, naime, činjenicu da siromasi imaju *povlašteno mjesto u Božjem srcu*, do te mjere da – kad je u pitanju njihova patnja – Bog je "nestrpljiv" sve dok se ne zadovolji pravdu prema njima: »Molitva

poniznog prodire kroz oblake i on nema mira dok ona ne dođe do Boga i ne popušta dok ga Svevišnji ne pogleda, pravedno ne presudi i pravdu ne uspostavi. I Gospod neće oklijevati niti će odgađati« (Sir 35,17-18). Bog poznaje patnje svoje djece, jer je pažljiv i brižan Otac prema svima. Kao Otac, brine za one koji su najpotrebitiji: siromašne, marginalizirane, patnike, zaboravljene... No, nitko nije isključen iz njegova srca, jer u njegovim očima svi mi smo siromašni i potrebiti. Svi smo prosjaci jer bez Boga bili bismo ništa. Ne bismo ni život imali da nam ga Bog nije dao. Pa ipak, koliko često živimo kao da smo gospodari života ili kao da ga moramo osvojiti! Svjetovni mentalitet traži od pojedinca da bude netko, da postane poznat i uspješan usprkos svemu i svakome, da krši društvena pravila samo kako bi se dokopao bogatstvo. Koje li žalosne iluzije! Sreća se ne postiže gaženjem prava i dostojanstva drugih.

Nasilje izazvano ratovima jasno pokazuje kolika arogancija pokreće one koji se smatraju moćnima pred ljudima, dočim su u Božjim očima jad i bijeda. *Kolike samo nove siromahe iznjedruje ta loša politika koju se vodi oružjem*, kolike nevine žrtve! Ali ne smijemo ustuknuti. Gospodinovi učenici znaju da svaki od tih "malenih" u sebi nosi utisnuto lice Sina Božjega i do svakog od njih mora doprijeti naša solidarnost i znak kršćanske ljubavi. »Svi kršćanski vjernici i sve zajednice pozvani su biti Božje oruđe za oslobođenje i promicanje siromašnih tako da se oni mogu potpuno uključiti u društvo. To pretpostavlja da moramo biti pozorni i čuti vapaj siromašnoga i priteći mu u pomoć« (apost. pob. *Evangelii gaudium*, 187).

5. U ovoj godini posvećenoj molitvi, *moramo usvojiti molitvu siromaha i moliti s njima*. To je izazov koji moramo prihvatiti i pastoralno djelovanje koje treba poticati. Jer »je najveća diskriminacija od koje trpe siromašni nedostatak duhovne skrbi. Velika većina siromaha posjeduje posebnu otvorenost vjeri; trebaju Boga, i mi ne smijemo propuštati pružati im njegovo prijateljstvo, njegov blagoslov, njegovu riječ, omogućiti im pristup slavljenu sakramenata i ponuditi im hod rasta i sazrijevanja u vjeri. Povlašteno opredjeljenje za siromašne mora se ponajprije pretočiti u povlašteno i prioritetnu duhovnu skrb« (*ondje*, 200).

Za sve to potrebno je *ponizno srce* koje ima hrabrosti postati srce koje prosi. Srce koje je spremno prepoznati sebe kao siromašno i potrebito. Postoji, naime, veza između siromaštva, poniznosti i povjerenja. Pravi siromah je ponizan, kao što je rekao sveti Augustin: »Siromah nema ništa čime bi se uzoholio, bogataš ima oholost protiv koje mu se valja boriti. Poslušaj me stoga: budi istinski siromašan, budi krepostan, budi ponizan« (*Sermones*, 14, 4). Ponizan čovjek nema se čime hvastati i ni na što ne pretendira, zna da ne može računati na samog sebe, nego čvrsto vjeruje da se može osloniti na milosrdnu ljubav Boga, pred kojim stoji poput izgubljenog sina koji se raskajan vraća kući da primi očev zagrljaj (usp. Lk 15,11-24). Budući da se siromah nema na što osloniti, dobiva snagu od Boga i sve svoje pouzdanje stavlja u njega. Naime, poniznost rađa povjerenje da nas Bog nikada neće napustiti ili ostaviti bez odgovora.

6. Siromasima koji žive u našim gradovima i dio su naših zajednica, poručujem: nemojte izgubiti tu sigurnost! *Bog je pozoran na svakog od vas i blizu vam je*. On vas ne zaboravlja i nikada to ne bi ni mogao. Svi imamo iskustvo molitve koja je naizgled ostala neuslišana. Ponekad tražimo da budemo oslobođeni neke bijede koja nam zadaje patnju i poniženje, a Bog kao da ne čuje naš vapaj. No, Božja šutnja ne znači da ne mari za našu patnju, nego, radije, sadrži riječ koju treba prigrliti s povjerenjem, prepuštajući se njemu i njegovoj volji. Ponovno je Sirah taj koji to svjedoči: »Božji će sud biti naklonjen siromahu« (usp. 21,5). Iz siromaštva, dakle, može poteći pjesma istinske nade. Sjetimo se da »kada je duhovni život

zaokupljen isključivo vlastitim interesima i brigama, u njemu nema više prostora za druge, nema mjesta za siromašne, Božji se glas više ne sluša, ne uživa se više slatka radost njegove ljubavi, ne osjeća se zanos za činjenjem dobrih djela. [...] to nije život u Duhu koji izvire iz srca Krista uskrsloga« (apost. pob. *Evangelii gaudium* 2).

7. Svjetski dan siromaha sad je već postao događaj za sve crkvene zajednice. To je pastoralna prilika koju se ne smije podcjenjivati jer potiče svakog vjernika da sluša molitve siromaha i da postane svjestan njihove prisutnosti i potreba. To je povoljna prilika za provedbu inicijativa koje konkretno pomažu siromašnima kao i za prepoznavanje i pružanje podrške mnogobrojnim volonterima koji se s velikom ljubavlju posvećuju onima koji su u najvećoj potrebi. Moramo zahvaliti Gospodinu za one koji se stavljaju na raspolaganje za slušanje i pružanje podrške najsiromašnijima. Riječ je o svećenicima, posvećenim osobama i vjernicima laicima koji svojim svjedočenjem postaju Božji glas koji odgovara na molitve onih koji mu se obraćaju. Zid šutnje se, dakle, razbija svaki put kad se brata u potrebi dočeka i zagrlji. Siromasi nas još mnogo toga imaju za naučiti, jer u kulturi koja je u središte stavila bogatstvo i nerijetko žrtvuje dostojanstvo ljudi na oltaru materijalnih dobara, oni plivaju protiv struje, ističući da je za život bitno nešto sasvim drugo.

Molitva stoga nalazi potvrdu svoje vjerodostojnosti u ljubavi, koja postaje susret i blizina. *Ako se molitva ne pretoči u konkretno djelovanje, ona je uzaludna*; jer je »vjera bez djela mrtva« (Jak 2,26). No, *ljubavi bez molitve prijati opasnost da se pretvori u puku filantropiju koja brzo usahne*. »Bez molitve, koju se svakodnevno živi s vjernošću, naše djelovanje postaje isprazno, gubi duboki smisao, svodi se na puki aktivizam koji nas, na kraju, ostavlja nezadovoljnima« (Benedikt XVI., *Kateheza*, 25. travnja 2012.). Moramo umaći toj napasti i uvijek biti budni sa snagom i postojanošću koja dolazi od Duha Svetoga, koji je darivatelj života.

8. U tom kontekstu lijepo je prisjetiti se svjedočanstva Majke Terezije iz Kolkate, žene koja je dala svoj život za siromahe. Ta je svetica neprestano ponavljala da *je molitva mjesto iz kojega crpi snagu i vjeru za svoje poslanje služenja siromasima*. Kada je 26. listopada 1985. govorila na Općoj skupštini UN-a, pokazujući svima krunicu koju je uvijek imala u ruci, rekla je: »Ja sam samo siromašna časna sestra koja moli. Kad molim, Isus ulijeva svoju ljubav u moje srce i ja je idem davati svim siromasima koje susrećem na svom putu. Molite i vi! Molite i počet ćete primjećivati siromahe koji su oko vas. Možda na istom katu zgrade u kojoj živite. Možda i u vašim domovima ima onih koji čekaju vašu ljubav. Molite i oči će vam se otvoriti, a srce se ispuniti ljubavlju.«

I kako se ne prisjetiti ovdje, u gradu Rimu, sv. Benedikta Josipa (Benedetto Giuseppe) Labrea (1748. - 1783.), čije tijelo počiva i časti se u župnoj crkvi Santa Maria ai Monti. Kao hodočasnik iz Francuske u Rim, odbačen od mnogih samostana, posljednje je godine života proveo kao puki siromah, provodeći mnoge sate u molitvi pred Presvetim Sakramentom, uz krunicu, moleći brevijar, čitajući Novi zavjet i Nasljeduj Krista. Nije imao čak ni sobicu u kojoj bi stanovao, obično je spavao u kutu ruševina Koloseja, kao "Božji skitnica", čineći svoj život neprestanom molitvom koja se uzdizala njemu.

9. Dok se približavamo Svetoj godini, potičem sve da postanu hodočasnici nade, postavljajući opipljive znakove za bolju budućnost. Ne zaboravimo čuvati »male znakove ljubavi« (apost. pob. *Gaudete et exsultate*, 145): zastati, približiti se, pružiti mali znak pažnje, osmijeh, dodir, riječ utjehe... Te se geste ne mogu improvizirati. One, radije, zahtijevaju svakodnevnu vjernost, često skrivenu i tihi, ali osnaženu molitvom. U ovom vremenu, kad pjesma nade kao da ustupa mjesto buci oružja, vapaju tolikih nevinih ranjenih i šutnji bezbrojnih žrtava

rata, uputimo Bogu svoju molitvu za mir. Siromašni smo mirom pa pružimo stoga ruke da ga primimo kao dragocjeni dar i istodobno ga predano nastojmo ponovno izgraditi u svakodnevnom životu.

10. U svim smo okolnostima pozvani biti *prijatelji siromaha*, slijedeći stope Isusa koji je uvijek bio solidaran s najmanjima. Neka nas na tom putu prati zagovor Presvete Majke Božje, koja nam je, ukazavši se u Banneuxu, ostavila poruku koju ne smijemo zaboraviti: »Ja sam Djevica siromahâ«. Njoj, koju je Bogu pogledao zbog njezina poniznog siromaštva i koja je svojom poslušnošću postigla velika djela, povjeravamo svoju molitvu, uvjereni da će se uzdići do Neba i biti uslišana.

*Rim, Sveti Ivan Lateranski, 13. lipnja 2024.,
spomen svetog Antuna Padovanskog, zaštitnika siromahâ*

Školske sestre franjevke Krista Kralja

LIST DRUŽBE

Godina XXVIII.

Studenj 2024.

Br. 2 (71)

Ulazimo u jubilarnu godinu koju ćemo slaviti pod geslom “Hodočasnici nade”. (...) Pozvane na Bogu posvećeni život u zajednici, zajedno krećemo na hodočašće koje zahtijeva samoodricanje i prilagodavanje drugima. Sa sobom nosimo sve što nam treba, ali samo najnužnije. “U tom duhu naše ovozemno hodočašće treba biti prepoznatljivo po odricanju od sigurnosti, od posjedovanja i navezanosti na materijalno, na mjesto, službu, na vlastitu volju” (Zaključni dokument Vrhovnoga kapitula 2023., br. 8). Temeljni putokaz i vodilja su nam Sveto pismo te naše Konstitucije, Odredbe i Statut. Naša jedina sigurnost je Gospodin i naš jedini cilj je Nebo.

(Okružno pismo vrhovne predstojnice s. M. Veronike Verbič, Došašće 2024.)

Iz Generalne kuće

Život zajednice u generalnoj kući u velikoj mjeri pratio je djelovanje vrhovne predstojnice s. Veronike Verbič. Nakon kanonskog pohoda južnoameričkim provincijama početkom lipnja vratila se nakratko u Grottaferratu, zatim je nastavila pohod zajednicama u Ugandi i DR Kongu, a trenutno je u kanonskom pohodu Splitskoj provinciji. Kao i sve vi, njezinu delikatnu zadaću pratimo svojim molitvama.

Kako se nalazimo u razdoblju franjevačkih jubileja u mjesecu lipnju zajedno smo hodočastile u Asiz. Gospodin nam je podario lijep dan proživljen u molitvi i sestrinstvu. Svaku sestru i svaku situaciju Družbe preporučile smo Isusu u svetoj misi te u osobnoj i zajedničkoj molitvi.

Konstitucije obnovljene na Vrhovnom kapitolu 2023. i potvrđene su od Dikasterij za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života. U tijeku je prevođenje na šest jezika Družbe. Prema obnovljenim Konstitucijama Rimska regija je reorganizirana u Delegaturu. Bio je to naporan proces s više sastanaka za izradu novog Statuta, o kojem se raspravljalo na Regionalnoj skupštini, na kojoj su dani i prijedlozi za novu upravu Delegature. Uz milost i pomoć Duha Svetoga sve se odvijalo u ozračju vedrine, zauzetog sudjelovanja i traženja volje Božje.

Dana 8. rujna u zajednici na Farnesini sudjelovale smo u proslavi 60. obljetnice redovničkog života s. Zdenke Tomić. Tijekom istoga slavlja pročitana je Dekret o ukidanju Rimske regije i osnivanju Rimske delegature Bezgrješnog Začeca i uručen predstojnici Delegature. Neka Bog svojom milošću pomogne svakoj sestri i cijeloj Delegaturi.

Krajem srpnja naša draga s. Nada Dolić završila je svoju službu u kuhinji Generalne kuće. Srdačno i sestrijski smo je pozdravile, zahvalivši joj za sve dobro što je učinila za našu zajednicu, samom svojom prisutnošću, pjesmom, ukusnim jelima, brigom za kuću i vrt. Svjesne smo da prilagodba novom sastavu Vrhovne uprave nije laka, ali ona je to činila s velikim ljubavlju i jednostavnošću. U znak zahvalnosti s. Marija Petra Vučemilo i s. Maria Angélica Medina otpratit će je u njezinu

provinciju. Tu su prigodu ujedno iskoristile za kratak odmor. S. Maria Angélica je u Bijelom Polju posjetila zajednicu sestara i Celeste Antonelu Valdéz, postulantkinju Provincije Argentina-Urugvaj koja provodi vrijeme početnog odgoja u Mostarskoj provinciji.

Sredinom kolovoza s radošću i zahvalnošću dočekale smo našu novu kuharicu s. Arkandelu Jurčević. Zahvalne smo sestrama Provincije Svete Obitelji iz Mostara koje su nam velikodušno “darovale” mladu sestru za tu službu. Budući da s. Arkandela ne govori talijanski jezik, s nama je na neko vrijeme bila s. Celina Sarić iz zajednice s Farnesine kako bi sestru poučavala talijanski. Prisutnost s. Celine nije bila samo pomoć s. Arkandeli, nego i cijeloj zajednici. Svojim iskustvom redovničkog života i raznih služba koje je obavljala u Družbi uvelike nam je pomagala.

Proteklih mjeseci zatekla nas je i bol ispraćaja dragih osoba, brata vrhovne predstojnice s. Veronike u mjesecu rujnu, a potom u listopadu sestre s. Petre Bagarić, vrhovne zamjenice. Sućutno smo dijelile njihovu bol, osobito molitvom za drage pokojnike i njihove obitelji. U vjeri kličemo: *Gospodine, hridino moja, utvrdo moja, spase moj* (Ps 18, 1).

Zauzete aktivnostima, vrijeme brzo prolazi i gotovo ne primjećujemo da je prošlo više od godinu dana otkako smo započele službu u Vrhovnoj upravi. Ovo je dobra prilika za zahvalnost Gospodinu i svakoj od vas na povjerenju i neprestanoj molitvi za nas.

S. Maria Angélica Medina

Mariborska provincija

I u ovom razdoblju, od proljeća do jeseni, pratile smo bilo cijele zajednice, opće i mjesne Crkve, te udahnule sestrinstvo svojim zajednicama u obične i blagdanske dane. Osluškivale smo radosti i nevolje ljudi koji nas okružuju, ali i neznanih koji nam se obraćaju u najrazličitijim potrebama.

Obradovala nas je vijest Vrhovne uprave da je Kongregacija za ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života 9. svibnja 2024. odobrio obnovljene Konstitucije naše Družbe. Molimo Gospodina da blagoslovi sav daljnji rad kako bi svaka sestra uskoro dobila Konstitucije i Odredbe na vlastitom jeziku. Molitvom pratimo Vrhovnu upravu i sve sestre koje su posebno uključene u važne korake u preustroju Družbe, kao što je bilo osnivanje Rimske delegature Bezgrješnog Začeca.

U našoj se Provinciji posebna pozornost pridaje zajedničkom životu, cjelovitom, a osobito duhovnom rastu, međusobnom povezivanju, suradnji i poslanju. Osobito mlađe sestre aktivno djeluju u provincijskim skupinama za pastoral, medije, apostolat zvanja, u pjevačkom zboru; starije sestre rado podupiru njihov rad molitvom i prinosom svojih bolesti ili staračkih poteškoća.

Tijekom ljetnih mjeseci sestre su pripremale i vodile različite aktivnosti za djecu, mlade, žene, obitelji ili su sudjelovale u župnim oratorijima i duhovno-rekreativnim programima u organizaciji drugih. Živo je bilo i u Egiptu, gdje je s. Justina Gad Elsayed sudjelovala na ljetovanju koje za djecu sudanskih obitelji pripremaju oci kombonijanci.

Popularan oblik pastoralna za sve dobne skupine su pješačka hodočašća. Dana 19. listopada skupina sestara, zajedno s hodočasnica koji su se odazvali našem pozivu, krenula je na put iz Tržiča u Brezje. Hod, molitva, međusobno upoznavanje, razgovor i pjesma u franjevačkom duhu na sv. misi u brezjanskoj bazilici pretočili su se u zahvalu i zagovornu molitvu.

Poseban blagdan za Provinciju je proslava redovničkih jubileja sestara. Osam sestara ove je godine proslavilo 60. obljetnicu, a jedna sestra 50. obljetnicu. Glavnoj svečanosti 10. kolovoza u Repnjama prisustvovalo je pet sestara jubilatkinja, dok su ostale četiri zbog zdravstvenog stanja ili udaljenosti slavile u svojim zajednicama. Nakon svečane svete mise, koju je služio ljubljanski nadbiskup metropolit mons. Stanislav Zore, upriličen je zajednički ručak te kulturni program. Sestre jubilatkinje pripremile su se za svečanost duhovnom obnovom koju je predvodila s. Katja Writzl.

Gotovo svaka zajednica blagoslovljena je bolesnim i nemoćnim sestrama, koje uz Božju pomoć u vjeri prihvaćaju svoje stanje i ustrajno mole za potrebe Provincije, Družbe, Crkve i svijeta. Sestre im se trude služiti s ljubavlju i brinuti se za njih iako i same često imaju zdravstvenih poteškoća. Kada zbog težeg zdravstvenog stanja skrb u vlastitim zajednicama više nije moguća, tražimo stručnu skrb u vanjskim katoličkim ustanovama. Zahvalne smo sestrama Božje Providnosti što se u svom domu u Krminu dobro i potpuno brinu za pet naših sestara iz Trsta i Gorice, koje se tu dobro osjećaju unatoč bolesti i nemoći. Raduju se svakom posjetu. Dana 11. rujna posjetile su ih sestre iz provincijske uprave i posebno čestitale bisernoj jubilatkinji s. Bernardetti Legovich te imendan s. Amabilis Štranj.

O 800. obljetnici važnih događaja iz života sv. Franje Slovenska franjevačka konferencija pripremila je prigodni program. Na studijskom danu 13. travnja 2024. u Ptuju naša provincijska predstojnica s. Tina Dajčer sudjelovala je u predstavljanju *Pjesme brata Sunca* sv. Franje. Na hodočašću u Asiz od 7. do 12. listopada sudjelovalo je deset sestara. U hodočasničkim duhovnim vježbama obišle su glavna mjesta obilježena životom i poslanjem Serafskog oca, uz katehezu i osobnu molitvu. Dana 26. listopada održan je susret Duh Asiza, s temom Stigme sv. Franje, na kojem su sudjelovale sestre iz gotovo svih naših zajednica. U glazbenom dijelu *Sv. Franjo pjeva* sudjelovao je zbor naših sestara, koji pod vodstvom s. Klare Jarc i s njenim izvornim pjesmama obogaćuje svečanosti u Provinciji i šire.

Na 160. obljetnicu dolaska prvih školskih sestara iz Graza u Maribor, 15. listopada 2024., svetom misom u crkvi Kuće matice zahvalile smo za dar početaka naše prisutnosti i poslanja u

Mariboru. Misu je slavio don Jure Sojč, koji inače služi misu u tamošnjoj samostanskoj crkvi. Sutradan su sestre zajedno s ostalim vjernicima hodočastile iz Malečnika na Gorcu, moleći križni put za duhovna zvanja. U crkvi Djevice Marije na Gorcu, gdje su 19. listopada 1864. hodočastile naše prve sestre, sv. misu na čast Djevice Marije u zahvalu i zagovor za nova duhovna zvanja služio je nadbiskup metropolit mons. Alojzij Cvikl.

Od 1. rujna do 10. listopada u posjetu domovini bila je s. Urša Marinčič, naša misionarka u Rwentobu, Uganda. Došla je na liječnički pregled i svojim misionarskim svjedočanstvom obogatila mnoge skupine i župe. Ljudi su velikodušno darivali za misiju.

Na temelju stanja u Provinciji i preporuka Provincijskog kapitula 2023., Provincijska je uprava pripremila provincijski plan trajnog odgoja za razdoblje od listopada 2024. do listopada 2025. Posebno težimo živom odnosu s Gospodinom, istinskom sestrinstvu i stavu zahvalnosti kako bismo bile sijačice nade u zajednici i izvan nje.

Provincijska predstojnica s. Tina Dajčer te provincijska zamjenica i ekonomica s. Metka Vrabič posjetile su od 22. listopada do 4. studenoga sestre u Kairu i Aleksandriji u Egiptu. Dana 26. listopada pridružile su se slavlju 50. obljetnice redovničkog života s. Bernardete Makcy u zajednici u Aleksandriji.

U molitvenoj pripravi za Svetu godinu 2025. sestre su 18. rujna sudjelovale na redovničkom danu na Svetoj Gori u organizaciji Konferencije redovničkih ustanova Slovenije. Slušali smo razmišljanja o zajedničkoj molitvi i svjedočanstva o osobnoj molitvi.

Papa nas Franjo ustrajno poziva da svim srcem postanemo hodočasnici nade u ovom svijetu. Možda se iduće godine sretnemo u Rimu na jubilarnom hodočašću.

Ove smo godine na hodočašće u vječnost ispratile četiri sestre: u siječnju s. Rožu Kranjc, u lipnju s. Julijanu Ločan i s. Martinu Arhar te u listopadu s. Antoniju Gostečnik. Neka se raduju vječnom životu kod Boga i svojim nas zagovorom i dalje prate.

S. Vida Tomažič

Splitska provincija

U vrtlogu svakodnevnih zbivanja kojima često ne vidimo smisao ni razlog, neki su nam događaji živo svjedočanstvo kako Božja ruka vodi naš povijesni hod. Obilježavanje zlatnog Jubileja djelovanja naših sestara u Misiji u DR Kongu spomen je na put kojim je Gospodin vodio naše sestre (usp. Pnz 8,2) koje su, poput prvih apostola, potaknute Duhom, krenule u nepoznato. Čvrsta vjera i želja za služenjem Bogu u najmanjima bili su im jedina popudbina. Pogled na Misiju danas i bogatstvo plodova rada sestara ispunja nas dubokom zahvalnošću ali i obvezuje na daljnje zauzeto nastojanje oko širenja kraljevstva Božjeg.

Plodonosan rad sestara ne bi bio moguć bez svesrdne i trajne pomoći dobrih ljudi koji su tijekom proteklih pet desetljeća bili vjerni prijatelji misija i suradnici Božji u misionarskom radu. Stoga su tijekom ove godine Jubileja upriličeni susreti s dobročiniteljima Misije u Imotskom, Zadru i Zagrebu. Nakon zahvale za euharistijskim stolom, na svakom od susreta, u prigodnom programu ukratko je predstavljeno djelovanje i život sestara u Misiji. Bila je to i prilika da se u ugodnom druženju bolje upoznamo i međusobno obogatimo svjedočanstvima dobrote Gospodina koji na čudesan način isprepliće naše putove.

Središnje slavlje Jubileja upriličeno je 5. listopada u provincijskom središtu u Splitu. Predvodio ga je mjesni nadbiskup mons. Zdenko Križić, a među koncelebrantima je bio i mons. Ivan Štironja, biskup porečko-pulski i predsjednik Vijeća HBK-a za misije. Slavlju je, uz misionarke s. Eriku Dadić, s. Mirabilis Višić, s. Samuelu Šimunović i dobročinitelje Misije, nazočila i vrhovna predstojnica Družbe s. Veronika Verbič, koja je u kanonskom pohodu našoj Provinciji. Svoga misionarskog puta na slavlju prisjetile su se i naše nekadašnje misionarke te s. Samuela Bešker i s. Adriana Galić, sestre Mostarske provincije koje su neko vrijeme djelovale s našim sestrama u Misiji u DR Kongu.

Osım proslave ovog, za našu Provinciju, značajnog Jubileja minulo razdoblje obilježila su i druga slavlja. O svetkovini Presvetog Srca Isusova naše sestre jubilanakinje, njih ukupno dvanaest, proslavile su obljetnice: sedamdeset, šezdeset, pedeset i dvadeset pet godina redovničkog života. Svečanoj proslavi u provincijskom središtu prethodila je duhovna obnova u našem samostanu u Zadru koju je predvodio o. Vatroslav Halambek, DI. Radovali smo se i slavlju doživotnih zavjeta koje je, nakon jednomjesečne duhovne priprave, na blagdan Uzvišenja Svetog Križa u provincijskom središtu položila naša s. M. Anđela Crnjac.

Početakom listopada naš samostan i Dječji vrtić na Jordanovcu proslavili su trideset godina života i djelovanja. Ujedno je obilježena i dvadesetpeti obljetnica djelovanja sestara u domu za studentice *Marta i Marija* koji se nalazi pod okriljem samostana. U ovoj prigodi euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško a za goste, prijatelje zajednice i roditelje djece upriličen je prigodni program i izložba dječjih radova. Prebirući u srcu ove milosne događaje koji nam nose spomen na trajnu Božju prisutnost u životu naše Zajednice, ne možemo ne zastati dirnute veličinom Njegove ljubavi. Tom ljubavlju preobražene hodimo u vjeri da će Gospodin djelo koje je s nama započeo, na slavu svog imena, i dovršiti.

S. Marina Fuštar

Misija u Demokratskoj Republici Kongu

Ima ponekad stvari u našem životu koje nadilaze naša očekivanja, ali i naše razumijevanje. Tek nakon dugo vremena shvatimo: Ma da, to se uistinu dogodilo! I film se počinje odvijati.

Već od prošle godine počele smo govoriti, spremati, pripremati jubilej, pedesetgodišnjicu. I eto, to je vrijeme došlo. Pedeset godina – možda to i nije puno, ali ipak mnogi ih nikad i ne dožive. U usporedbi s trajanjem, s poviješću, sa životom. Naša je pogrješka u tome što smo često uvjereni da je to normalno, da to ide samo od sebe, da smo mi to zaslužili.

Pa onda razmisliš: koliko života, koliko žrtve, koliko neprospavanih noći sačinjava taj život Misije! Taj život, unaprijed Bogu dan, da On od njega napravi ono što Njemu treba, da bude Njemu na slavu a na korist onima koji su potrebni. I, to smo slavili tog dana.

Te davne 1974. godine počela je jedna avantura, jedan put koji ostavlja tragove, koji pokazuje smjer za budućnost. Gospodin se upleo u naše živote uputivši nas u Afriku, u nepoznato, da s Njim pletemo mreže naše sadašnjosti i budućnosti.

Zahvalile smo Njemu koji je bio i ostao vjerni kormilar, koji je znao i u uzburkanim valovima pokazati da je to Njegovo djelo, da je On onaj koji počinje, vodi i usavršava djelo Njemu povjereno. Psalmist moli: “ne zaboravi vinograd kojeg si sam posadio”. I istina je, On ne zaboravlja, iako ponekad, dopuštajući poneka iskušenja, voli provjeriti našu strpljivost, našu predanost Njemu. To malo gorušičino zrno, od tri ili šest sestara, koje je umirući donosilo plodove, danas se pretvorilo i izrasta u lijepo stablo, s krošnjom, granama, plodovima... To nam daje sigurnost da je to Njegovo djelo.

Misa zahvalnica slavljena je u Luhwinji 14. srpnja 2024. Predslavio ju je, kako i dolikuje, otac nadbiskup, mons. François Xavier Maroy. Naravno da je bila prisutna vrhovna predstojnica s. Veronika Verbič i da je, u nazočnosti provincijske predstojnice s. Lidije Bernardice Matijević i provincijske zamjenice s. Marine Fuštar, u ime Družbe primila doživotne zavjete četiriju sestara.

U istoj zahvalnosti, istim zanosom, nekoliko tjedana poslije tri su novakinje položile prve redovničke zavjete, jedna je kandidatkinja ušla u postulaturu a juniorke obnovile svoje zavjete.

Trenutno nas je 39 sestara, od tog 17 juniorki. Imamo dvanaest kandidatkinja koje slijede redovničku formaciju.

Neka je Gospodin slavljen i hvaljen uvijek jer samo On znade i vidi sve i vodi svojom neizmjernom ljubavlju.

S. Mirabilis Višić

Lemontska provincija

Proljeće je kod nas započelo s neobičnim i čudesnim događajima. Iako u Lemontu nije bilo 100% pokrivenosti, doživjeli smo potpunu pomrčinu Sunca koja se dogodila u Sjedinjenim Državama. Mnoge su sestre izašle vani s posebnim naočalama kako bi vidjele “94% tame” koja je prekrila nebo u našem dijelu zemlje. Pomrčina je završila vrlo brzo i ponovit će se tek 23. kolovoza 2044. godine.

Još jedan rijedak događaj bio je dolazak 17-godišnjih kukaca u Illinois i druge dijelove Sjedinjenih Država. Ovi veliki kukci izlaze iz tla svakih 17 godina i pričvršćuju se za debela stabala, prekrivaju šetnice i lete na ljude. Iako su bezopasni, izgledaju zastrašujuće i ispuštaju glasno neugodno zujanje. Ostali su šest tjedana oko našeg samostana i škole, a onda je, iznenada, buka prestala, jer su se tek izlegli kukci povukli u zemlju, da bi se ponovno pojavili tek 2041. Kao franjevke bile smo zadivljene tim čudesnim stvorenjima i zahvalne za sve stvoreno što nas potiče da svoje srce uzdizemo prema Bogu.

U lijepom proljetnom i ljetnom vremenu naš život odvijao se u malim ali značajnim iskustvima. Tijekom večere, održane 23. svibnja u samostanu Mt. Assisi, uručile smo stipendije za pet djevojaka koje pohađaju katoličke srednje škole. Naš fond za stipendije puni se donacijama i mudrim ulaganjima. Nadamo se da ćemo i unaprijed nastaviti davati stipendije djevojkama čije su majke ili bake pohađale našu Mt. Assisi Akademiju. Na ovaj i na druge načine nastavljamo našu tradiciju obrazovanja.

Naš duhovni život obogaćen je raznim iskustvima. Dana 6. travnja imale smo dan trajne formacije s temom “Okupljeni za poslanje”, usmjeren na euharistiju i život zajednice. Otac Art Anderson, OFM, održao je predavanje i slavio euharistiju.

Protekle tri godine biskupi Sjedinjenih Država nastojali su osvijestiti katolike o stvarnoj prisutnosti Isusa u Euharistiji. To su činili promičući euharistijske aktivnosti u svojim biskupijama i župama te u planiranju nacionalnog Euharistijskog kongresa u Indianapolisu, Indiana. U srpnju se u Indianapolisu okupilo više od 60.000 vjernika. Iako nijedna od naših sestara nije mogla prisustvovati, mnoge su od nas sudjelovale na misi bdijenja i euharistijskoj pobožnosti u crkvi Srca Isusova u našem biskupijskom vikarijatu. Sudjelovali su brojni vjernici iz različitih župa i vjerskih skupina. Pridružili su nam se i neki hodočasnici iz New Yorka koji su išli pješice na Euharistijski kongres.

U lipnju smo obilježile 70. obljetnicu redovničkog života s. Marie Goretti Domovich, koja ima 91 godinu. Don Bill DeSalvo slavio je misu u našoj samostanskoj kapeli. U slavlju su sudjelovale sestre, suradnice, članovi obitelji i prijatelji s. Marie Goretti. Naša s. Regina Marie Draznak također se pripremala proslaviti svoj 70. jubilej, ali Bog je imao druge planove. Dana 9. svibnja s. Regina Marie umrla je mirno u prisutnosti svoje nećakinje Margie i njezinog sina Jaya. Došli su iz Pennsylvanije proslaviti njezin 94. rođendan, koji je trebao biti 11. svibnja.

Dana 4. lipnja nekoliko sestara prisustvovalo je sprovodu oca Lawrenca Frankovicha, OFM, brata s. Kathryn. Ona nije mogla sudjelovati jer je vezana za bolesnički krevet.

Sestra Therese Ann Quigney i s. Maryann Dosen za blagdan sv. Ante bile su u Chicagu, gdje hrvatski franjevci svake godine slave svetu misu na otvorenom. Sveta misa i slavlje koje je uslijedilo bili su dobro posjećeni u veselom franjevačkom ozračju.

Sve sestre naše Provincije primljene su u novicijatu i polagale su redovničke zavjete 15. ili 16. kolovoza. Stoga svake godine zajedno obilježavamo te događaje. Ove smo se godine okupile u nedjelju, 11. kolovoza, u zgradi Alvernia Building. Započele smo slavljem Večernje što je pripremila s. Marjorie. Sestra Therese Ann ponudila je kratko razmišljanje o duhovnim nitima koje tvore tkivo novog razdoblja našeg života, potom smo obnovile svoje zavjete. Zajedno smo se družile prisjećajući se tih događaja, uz sladoled i kolačiće.

Hrvatska župa sv. Jeronima u Chicagu svake godine 15. kolovoza procesijom kroz naselje i svečanom svetom misom slavi svetkovinu Velike Gospe. Ove je godine misno slavlje, sa svojim brojnim bivšim župljanima i prijateljima, predslavio fra Jozo Grbeš, OFM. Sudjelovale su i naše s. Maryann i s. Therese Ann. Nakon mise upriličen je tradicionalni hrvatski piknik.

Dana 13. rujna proslavile smo Dan utemeljenja naše Družbe, molitvom Večernje i misom koju je predslavio fra Metod Ogorevc, OFM. Poslije smo se okupile u blagovaonici na večeri. Sestra Therese Ann pročitala je posebne pozdrave sestara iz Kuće matice u Mariboru. Sve smo osjećale duboku zahvalnost i blizinu naših sestara dok su naizmjenično prije euharistije molile za svaku našu provinciju. Primile smo pozdrave i iz drugih naših provincija.

Iako se blagdan Rana sv. Franje slavi 17. rujna, mi smo 15. rujna u samostanu Mt. Assisi obilježile 800. obljetnicu primanja stigmi sv. Franje molitvom za ozdravljenje i mir. Pozvale smo vjernike laike i druge redovničke zajednice da nam se pridruže u molitvi za ozdravljenje,

mir i milost da poput sv. Franje otvorimo svoja srca Gospodinu u zahvalnosti za njegovo trpljenje za nas i za dar ozdravljenja.

Dok smo mi slavile, 15. rujna, s. Jude Marie Naiden, koja je strpljivo trpjela, mirno je preminula. Budući da je poučavala i odgajala mnoge djevojke na Mt. Assisi Akademiji, održali smo dvodnevno bdijenje prije njezina sprovoda 21. rujna. Mnogi su došli odati joj počast. Budući da naša kapelica nije mogla primiti toliko ljudi, a s. Jude Marie ima veliku obitelj i brojne suradnike, morale smo predložiti da svi studenti ne prisustvuju njezinu sprovodu. Stoga je za članove obitelji, prijatelje, posebno za brojne studente s Mt. Assisi, koji nisu mogli biti na sprovodu, 16. studenoga planirana misa zadušnica u dvorani nekadašnje Mt. Assisi Akademije.

Vrijeme brzo prolazi, a mi nastavljamo mnoge aktivnosti unutar zajednice i šire. Služimo na razne načine i živimo iskustvo zajedništva u svakodnevnom životu i u posebnim događajima koje zajedno slavimo. I dok služimo u našem malom dijelu svijeta, sa strahopoštovanjem stojimo pred svemogućim Bogom, koji nas iz dana u dan podsjeća na svoju moć i ljubav prema nama na mnoge uobičajene načine, a ponekad nam daje rijetke i iznenađujuće trenutke poput potpune pomrčine sunca ili invazije 17-godišnjih kukaca.

S. Kathleen Vugrinovich

Mostarska provincija

Naš je svakodnevni život, pojedinačno i zajedno, poput jubilejskog hodočašća koje slijedi mjesta i događaje franjevačkih obljetnica: od Greccia do La Verne i Porcijunkule, od pjesme hvale života i svih stvorenja do pozdrava sestrici smrti... Život u znaku hodočašća *drevnim i novim stazama*, u znaku osobnih i zajedničkih susreta, s Gospodinom i jednih s drugima. Dok u jednim susretima učimo *zastati*, zastati u molitvi i kontemplaciji, u drugima učimo *hoditi*, hoditi u svjedočenju, hoditi ususret drugima... u svemu se, pak, trudimo da nam i zastati i hoditi, i molitva i apostolsko djelovanje, budu u suzvučju.

Svi smo se tijekom godine trudili povremeno zastati, sudjelujući u mjesečnim duhovnim obnovama, duhovnim vježbama... Tu su i naša tradicionalna svibanjska i listopadska zborovanja sestara, odnosno zajedničke duhovne obnove na kojima sudjeluje većina sestara Provincije. Svibanjsko okupljanje upriličeno je u samostanu sv. Franje u Bijelom Polju. U popodnevnom dijelu duhovne obnove zajednica se okupila na bjelopoljskom posjedu Grubanu gdje su ovoga proljeća postavljene postaje Križnoga puta. Na kamenim pločama preslike su križnoga puta iz samostanske kapele i tekstovi pok. s. Milke Mlakić. U listopadu smo hodočastile u Gospino svetište na Široki Brijeg. Zajednički objed za sve sestre po prvi put pripremljen je u Zavodu Svete obitelji na Puringaju (naselje u Širokom Brijegu).

Desetak dana prije ovu je, za nas novu, kuću i zajednicu pohodio mjesni biskup mons. Petar Palić i predvodio slavlje blagoslova kapele i samostana. Slavlju su uz sestre i svećenike nazočili i djelatnici Zavoda Svete obitelji i Udruge Međunarodno kumstvo djetetu Herceg-Bosne, koja je dosada vodila Zavod.

Razne odgojne skupine početnog odgoja imale su, osim ovih zajedničkih sadržaja, i svoje susrete na provincijskoj i međuprovincijskoj razini: susreti sestara s privremenim zavjetima, susret sestara do deset godina od položenih doživotnih zavjeta, međuprovincijske duhovne vježbe za kandidatice, Susret hrvatske katoličke mladeži u Gospiću na kojem su sudjelovale kandidatice, postulantice, novakinje.

Na razini redovničkih konferencija Bosne i Hercegovine i Hrvatske organizirani su također susreti, duhovni i stručni, za sestre s privremenim zavjetima, za tajnice i ekonomice. Dvadeset i šesti *Redovnički dan u BiH* održan je 7. rujna u samostanu sv. Franje u Bijelom Polju pod geslom "...da budemo brižni njegovatelji evanđeoskog sjemena..." (Molitva Jubileja 2025.) na kojem je sudjelovalo 240 redovnika i redovnica koji djeluju na području Bosne i Hercegovine.

Mnogo je događaja koji su nas, unatoč velikim žegama, tijekom ljetnih mjeseci okupljali, nadolijevajući ulje u naše svjetiljke i krijepeći naše korake.

Nakon obnove i rekonstrukcije samostana Prečistog Srca Marijina u Zagrebu nadbiskup zagrebački mons. Dražen Kutleša, u zajedništvu s desetak svećenika, slavio je 9. lipnja 2024. sv. misu te blagoslovio novosagrađenu kapelu i posvetio novi oltar. Osim četrdesetak sestara Provincije na slavlju su sudjelovale i sestre franjevske Splitske i Bosansko-hrvatske provincije te sestre drugih družba, susjedi i prijatelji Zajednice.

Na liturgijski spomen sv. Klare Asiške u samostanu sv. Franje u Bijelom Polju doživotne zavjete položila je s. M. Veronika Cvitković. Euharistijsko slavlje s obredom polaganja zavjeta predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić. Nakon toga je, 31. kolovoza, osam sestara zahvalno proslavilo dijamantni, šest sestara zlatni i jedna sestra srebreni jubilej redovničkoga života. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Stanko Mabić uz suslavlje 15 svećenika.

Na Dan utemeljenja Družbe, 13. rujna 2024., u kapeli provincijskog središta u Mostaru dvije sestre juniorke obnovile su privremene redovničke zavjete. Za vrijeme večernje liturgije časova

u samostanskoj kapeli sv. Franje u Bijelom Polju upriličen je obred primanja u novicijat triju postulantica naše Provincije te postulantice iz Argentinsko-urugvajске provincije sv. Josipa. Godinu postulature započela je jedna kandidatice, a pet novih djevojaka došlo je u kuću odgoja i započelo godinu kandidature. Na blagdan Rana sv. Franje naša je novakinja s. Anamarija Bakula obukla redovničko odijelo i položila Prve privremene zavjete.

U nedjelju, 13. listopada 2024., u samostanu “Rane sv. Franje” u Međugorju upriličena je proslava 70. obljetnice redovništva s. Rozarije Radić, jedne ali i jedine od sedam novakinja prvog poslijeratnog novicijata (1954.). Ovom je prigodom proslavljeno i trideset godina osnutka samostana “Rane sv. Franje” (1994.-2024.).

Nastojale smo danomice “izlaziti” izvan samostana, hoditi, služiti. Važnu kariku između molitve, intenzivnog odnosa s Bogom te svjedočenja i služenja ima obrazovanje, stručna osposobljenost sestara. Dok jedne tek započinju razne studije, druge ih uspješno završavaju. Početkom lipnja s. Dominika Anić u Zagrebu je održala demonstraciju psihoterapijske osposobljenosti te time ostvarila zvanje psihoterapeuta realitetne terapije. Dvije su sestre nastavile studij u Rimu i jedna u Augsburgu.

S novom školskom godinom započelo je i redovito održavanje molitveno-odgojnih seminara, jednodnevnih duhovnih obnova za mlade, ali i za druge dobne skupine. Svjedočanstvo života u bratstvu Franjevačke mladeži te svjedočanstvo redovničkog poziva s mladima rado dijele sestre, na poseban način bivše članice Franjevačke mladeži. Seminari posta, molitve i šutnje duhovni su sadržaji koji uvijek privlače dovoljno sudionika i redovito se održavaju pet-šest puta godišnje.

U organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u Zagrebu je 10. i 11. listopada 2024. upriličena proslava franjevačkih jubileja pod geslom “Osam stoljeća svjetlo Evanđelja po tebi, Franjo, sav svijet obasjava”. Na susretu su sudjelovali članovi i članice, odgajanci i odgajnice velike franjevačke obitelji, među kojima su, uz provincijsku predstojnicu s. Franku Bagarić i odgojiteljice u početnom odgoju, sudjelovale kandidatice, postulantica, novakinje i juniorke iz naše Provincije. Program proslave sastojao se iz tri dijela: molitvenog bdijenja u crkvi Bezgrješnog Začeca BDM u zagrebačkoj Dubravi, zatim Simpozija o franjevačkim jubilejima na Hrvatskom katoličkom sveučilištu i euharistijskog slavlja u bazilici sv. Antuna na Svetom Duhu koje je predvodio zagrebački nadbiskup mons. Dražen Kutleša.

I dok se “smjenjuju” franjevačke obljetnice i prigodna slavlja jubilejâ, mi, *hodočasnici nade na putu mira*, na razini Biskupske i redovničke konferencije BiH intenzivno se pripremamo za Svetu godinu i Jubilej posvećenoga života 2025.

S. Magdalena Šarić

Argentinsko-urugvajska provincija

Jedan od snažnijih trenutaka u našoj Provinciji bio je kanonski pohod vrhovne predstojnice s. M. Veronike Verbič. Dana 30. travnja, nakon kanonskog pohoda Provinciji Paragvaj, stigla je u Argentinu, kako bi ovamo provela cijeli mjesec svibanj. Svojom jednostavnošću, toplinom i sestrinstvom spontano je probudila radost i zahvalnost u našim srcima, pobuđujući u nama želju za osvrtom na našu povijest, njezinu dragocjenu kulturnu i vjersku baštinu, koja nas potiče da se prisjetimo sestara koje su nam prethodile. Potaknula nas je da na sadašnjost gledamo kreativno, predano i s nadom da ćemo utrti put kako bi budući naraštaji mogli primiti i čuvati ovo neizmjereno blago koje smo mi dobile i koje nosimo u krhkim glinenim posudama. Zahvalne smo s. Veroniki koja nas je svojom blizinom poticala na slušanje, praćenje i prosvjetljivanje. Bio je to uistinu “Božji prolaz, događaj uskrsa” u svim zajednicama i odgojno-obrazovnim ustanovama. Pratila nas je u kulturnim događanjima, na hodočašćima, u posjetima starosjediocima Nivaclé, na sastancima uprava dviju južnoameričkih provincija i na susretima predstojnica i sestara koje rade u školama. Dijelila je s nama molitvu, klanjanje Presvetom Sakramentu i naš svakodnevni život. Hvala, s. Veronika, što si bila s nama!

Doživjele smo još jedan, za našu Provinciju, značajan trenutak. Dvije provincijske uprave, naša sv. Josipa i ona Svete Obitelji iz Mostara, dogovorile su da naša postulantkinja Celeste Antonela Valdéz provede kanonsku godinu novicijata u Bijelom Polju, zajedno s tri novakinje njihove provincije, te tako ima mogućnost zajedničkog života sa svojim vršnjakinjama. Celeste Antonela otišla je tri mjeseca ranije kako bi se, učeći hrvatski jezik, što bolje pripremila. Dana 13. rujna, na obljetnicu utemeljenja naše Družbe, ušla je u novicijat Mostarske provincije. Najiskrenije zahvaljujemo s. M. Franki Bagarić i njezinu Vijeću što su povoljno odgovorile na molbu naše Provincije.

U mjesecu srpnju u zajednici “Santa Clara” u Laishíju održane su godišnje duhovne vježbe za sestre naše Provincije, pod vodstvom dijecezanskog svećenika Daniela Velázquez, koji je izlagao na temu “Biblija kao povijest spasenja”, tumačeći Evanđelje po Marku i pozivajući na ponovno iščitavanje života, osobne i zajedničke povijesti u svjetlu Božje riječi.

Zajednica i institut “Santa Clara”, Misija Laishí, Formosa, obilježila je 90 godina postojanja. Bio je to dan radosti i zahvalnosti. Prisjetile smo se da su naše sestre započele s djelovanjem 20. rujna 1934., spominjući golem rad koji su razvijale od početka do danas, kako u evangelizaciji tako i u obrazovanju. Bio je to svjetionik znanja i vrjednota u regiji i temeljni stup u zajednici, koji je promicao vrijednosti solidarnosti i poštovanja autohtone kulture. Uz suradnju laika, prijatelja i dobročinitelja, Božjom milošću suočavale su se i prevladavale sve poteškoće. Tih 90 godina života podsjeća nas kako je velika Božja ljubav za sve nas i da je Isus jedini put prema Izvoru vode žive, koja jedina gasi našu žeđ.

Od 21. do 23. kolovoza neki učitelji iz naših obrazovnih ustanova sudjelovali su na susretu franjevačkih učitelja u Córdobi. Cilj susreta bio je ponuditi odgojiteljima mogućnost produblivanja i jačanja franjevačkog identiteta, formirati pastoralne odgojitelje koji su

sposobni obogatiti prostore društvene preobrazbe, jedinstvene za svaku odgojnu zajednicu i njezino okruženje, kao škola u nastajanju. O slavlju 800. obljetnice stigmi svetoga Franje geslo susreta bilo je: “Kao braća liječiti rane”.

S radošću i žarom imali smo razne pripreme i akcije u čast našeg serafskog oca sv. Franje u svim našim zajednicama i školama. Samo ukratko ističemo onu koja se provodi u školi Santa Rosa di Viterbo, na području San Lorenza, gdje su djeca i mladi uz moto “Svi smo mir”, počevši od vrata naše školske zgrade, krenuli u šetnju, prolazeći ulicama grada. Ispunjavali su ih bojama, energijom i nadom, s natpisima u rukama i osmijehom na licima. Ovi veleposlanici mira pozivali su na pravedniji svijet pun ljubavi. Prolazili su pored ostalih katoličkih škola koje su suorganizirale taj događaj i gdje su im se pridružili i ostali učenici. Događaj je kulminirao u podnožju velikog križa na Campo de la Gloria, gdje se nalazilo “Mjesto mira” s gore spomenutim motom, na raznim jezicima i na sve četiri strane svijeta. Pjesmom, molitvom i razmatranjima sudionici su podsjetili na važnost mira i pomirenja u našem društvu. Hod za mir završio je dirljivom molitvom u kojoj su izrazili svoje želje i nade za mirniju budućnost. Osim učenika škola organizatora, ovaj hod pratili su i brojni odrasli.

Što se tiče pastorala u našim odgojno-obrazovnim ustanovama, a s obzirom na zajedništvo dviju Provincija, 14. listopada održan je *online* susret sestara koje rade u školama. Razmijenile su svoja iskustva, koja se odnose na provođenje projekta u institucionalnom obrazovanju u svakoj pokrajini. Obnova za mlade iz Formose održana je u zajednici “Santa Clara” u Laishíju. Pratile su ih sestre: s. M. Isabel Fernández, s. M. Adelaida Ferreyra i s. M. Pabla Ortellado. Zajednička tema bila je “Rast u vjeri”. Molitvom smo pratile da obnova bude plodonosna.

Održane su i misije koje su organizirale s. M. Alejandra Barrera i s. M. Pabla Ortellado sa srednjoškolcima iz instituta “Santa Teresita” u Las Lomitasu, Formosa, uz moto “Složne ruke preko granice”. Mladi su snažno osjetili poziv i poslanje na evangelizaciju. Pripremali su se s

oduševljenjem, najprije razmišljajući o riječi evanđelja “Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas” (Iv 20,21). Ovo pastoralno djelovanje služilo je rastu u vjeri i otvaranju srca Bogu kako bi evanđelje prenosili drugima. U tom iskustvu pratio ih je župnik o. Carlos Hermose, koji im je neprestano pomagao svojom blizinom, molitvom i blagoslovom. Mladi su izjavili da im je to bilo lijepo i obogaćujuće misionarsko iskustvo u životu.

Uz zahvalnost Gospodinu koji podupire evangelizaciju, sve vas pozdravljamo i želimo vam blagoslov!

S. Marta Perna i s. Rosa Vega

Bosansko-hrvatska provincija

Drage sestre! Ove vam retke pišem iz Rwentoba, naše misije u Ugandi gdje se s. Mira Bliznac, zamjenica provincijske predstojnice i ja nalazimo u posjetu našim sestrama. Nebo iznad Afrike je oblačno, čuje se zvuk grmljavine i kiše koja sve jače pada. Upravo smo se vratile iz ženskog zatvora gdje smo bile zajedno sa s. Katom Karadža, koja redovito jednom mjesečno obilazi zatvorenice i s njima zajedno moli i razmatra Božju riječ. Bilo je uistinu dirljivo vidjeti njihovu radost i suze, zajedno s njima moliti, pjevati i plesati. Mnoge od njih su nepravedno zatvorene, a neke od njih imaju i malenu djecu. Dirljivi su i potresni bili i mnogi drugi prizori koje smo mogle vidjeti. Puno je patnje, ali i zahvalnosti, puno boli, ali i radosti, puno siromaštva, ali i tolikog bogatstva. Dječje oči i njihovi osmijesi najljepše je od svega što sam mogla vidjeti, posebno sjaj koji se javi kada im pružiš samo jedan bombon. Čini se kao da si im dao cijeli svijet! Kroz ovo malo vremena u Africi toliko toga darovano nam je vidjeti i doživjeti: kako se slavi Bog, kako se raduje malenim stvarima, kako biti zahvalan i ponizan, kako se pjeva i pleše unatoč nevoljama, kako se nosi vlastiti križ...

Od našeg posljednjeg javljanja i mi smo imale puno razloga za slavlje, za radost i zahvalnost. U nedjelju 4. kolovoza 2024., svečanim euharistijskim slavljem proslavile smo 50. obljetnicu života i djelovanja naših sestara u župnoj zajednici St. Maria Thalkirchen u Münchenu na kojoj su, uz sestre ove zajednice, nazočile s. Željka Dramac, provincijska predstojnica, s. Kristina Marijanović, provincijska savjetnica, i s. Lidija Jurišić, provincijska ekonoma. Budući da ove godine zatvaramo ovu podružnicu, bila je to ujedno i prigoda da se sestre oproste od župljana ove župe.

I ove godine obilježile smo jubileje naših sestara. Zlatni jubilej proslavile su s. Ana Antolović, s. Slavica Jovanović, s. Jela Marijić, s. Ivanka Guberac, s. Ljubica Volić, s. Ana Jeleč, s. Nevenka Palavra i s. Kata Rukavina. Svečano euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli Sv. Josipa u Tučepima predslavio je fra Anđelko Domazet koji je ujedno, uz s. Lidiju Jurišić, predvodio duhovnu obnovu za sestre.

Dvadeset petu obljetnicu redovničkog života ove godine proslavile su tri sestre naše Provincije: s. Matea Subašić, s. Miljana Marušić i s. Jelena Antolović. Pripravu za slavlje svoga jubileja započele su hodočašćem u Asiz od 8. do 12. kolovoza, a nastavile su u našem samostanu Preobraženja Gospodinova u Varešu. Euharistijsko slavlje 16. kolovoza 2024. godine predslavio je fra Miro Jelečević, profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu.

Nakon godine novicijata u Bijelom Polju, u Mostarskoj provinciji, prve zavjete položila je s. Ivana Džeko. Radostan je ovo događaj za nas. Svečano euharistijsko slavlje 15. rujna 2024. u kapeli Prečistog Srca Marijina, u provincijalnoj kući na Bjelavama u Sarajevu predslavio je fra Josip Jozić, dekan Franjevačke teologije u Sarajevu. Naše dvije sestre juniorke – s. Antonija Klišanin i s. Rahela Mihaljević – u svojim su zajednicama, u Livnu i u Kloštru Ivaniću, obnovile zavjete.

Slaveći velike franjevačke obljetnice: 800 godina prvih jaslca sv. Franje u Grecciu, Potvrđenog pravila sv. Franje u Fonte Colombu, Rana sv. Franje na La Verni i Pjesme stvorova u La Foresti, nekoliko sestara od 8. do 12. kolovoza hodočašćem u Asiz slavile su 60, 50, 25 i 10 godina redovničkog života. Pridružilo im se još nekoliko sestara koje su izrazile želju hodočastiti u Asiz, ukupno ih je bilo 30.

Na blagdan sv. Klare Asiške, 11. kolovoza 2024., u našoj zajednici u Rwentobu blagoslovljeno je gradilište Osnovne škole Sv. Klare. Ovih dana s. Mira i ja mogle smo se uvjeriti kako škola brzo raste, na radost svih nas, a napose stanovnika ovog mjesta u kojem je još uvijek toliko djece koja nemaju mogućnost pohađati niti osnovnu školu.

Mnogo je i drugih događanja bilo kroz proteklih nekoliko mjeseci: molitvenih susreta, susreta za djevojke, seminara, redovničkih dana u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj... Bogu smo zahvalne za svaki trenutak, za sve što nam daje, za radost i ljepotu zajedništva, za svaku pojedinu sestru, za snagu koju još uvijek imamo, ali jednako tako za patnju, bolest i nemoć u kojoj možemo iskusiti Njegovu blizinu. U godini rana sv. Franje zahvaljujemo Bogu za svaku ranu po kojoj nas čini sličnima sebi, po kojima nas preobražava i mijenja da postanemo više Njegove.

Završavam ovo javljanje radujući se zrakama sunca koje se nakon obilne kiše probijaju do moje sobe. Neka svaku od nas obasja Božja milost i daruje nam snagu za dane kad se nad nama nadviju tamni oblaci.

Mir i dobro!

S. Ivana Pavla Dominković

Paragvajska provincija

Od 9. do 11. srpnja Redovnička konferencija Paragvaja, u svom 65. nacionalnom tjednu održanom u Terezijanskom kolegiju, okupila je članove različitih ustanova posvećenog života i družba apostolskog života u zemlji, s geslom “Posvećeni život, svjedočanstvo nade u zajedništvu”. Tijekom susreta razmišljalo se o redovničkom misionarskom pozivu kroz niz predavanja, seminara i trenutaka za razmišljanje, osmišljenih da odgovore na sadašnje i buduće izazove posvećenog života u Paragvaju. Ove je godine bila prisutna s. Maricarmen Bracamontes OSB, Meksikanka koja je dio tima teologa konzultanata Predsjedništva Redovničke konfederacije Latinske Amerike i Kariba. Cilj Nacionalnog tjedna bio je ojačati zajedništvo i obnoviti nadu, njegujući trajni odgoj kao stil života i jačajući mističnost skrbi i dobrog postupanja. Na susretu je sudjelovalo nekoliko sestara iz naše Provincije.

Nakon kanonskog pohoda vrhovne predstojnice s. M. Veronike Verbič, južnoameričke provincije su, u kontekstu novog preustroja, odlučile započeti proces ujedinjenja. U tu su se svrhu provincijske uprave sastale u dva navrata u gradu Formosa, Argentina i u Asunciónu, Paragvaj, kao i na *online* susretima za trajnu formaciju, s ciljem boljeg upoznavanja života i poslanja obje Provincije. Nastojimo čuti iskustva drugih redovničkih zajednica koje su već ostvarile ujedinjenje. U svim zajednicama molimo molitvu M. Margarite Pucher, Presvetom Srcu Isusovu, u koje je ona položila svoje puno pouzdanje. Uz pomoć Duha Svetoga nastojimo dobro razlučiti kako nastaviti odgovarati Bogu i Crkvi karizmom Školskih sestara franjevačka Krista Kralja.

U Paragvaju su mladi redovnici organizirani pod imenom REJOP (Mladi redovnici Paragvaja), kojim trenutno upravlja s. Katia Nazaret Osorio, naša sestra juniorka.

O svom iskustvu nam svjedoči: “REJOP je za mene bio prostor dubokog rasta, gdje sam naučila sazrijevati u suradnji, odgovornosti i velikodušnoj predanosti. Ova mi služba omogućuje da

dijelim put s braćom i sestrama koji s vjerodostojnom zauzetošću nastoje u potpunosti živjeti svoje posvećenje. Tu nalazim raznoliku zajednicu koja obogaćuje moj način viđenja vjerskog života, ne samo nacionalno, već i u kontekstu Latinske Amerike i Kariba. Uči me da se poziv na služenje živi u bratstvu, hodajući zajedno i prateći jedni druge. Pratlja redovničke zajednice pomaže mi živjeti s ljubavlju i velikodušnim predanjem ovu obvezu koju mi Gospodin povjerava.”

U mjesecu listopadu, koji je posvećen molitvi krunice i misijama, a u kojem se slavi i sv. Franjo Asiški, našim je odgojno-obrazovnim ustanovama posvećena posebna pozornost, sukladno godini posvećenoj molitvi. Jednako tako, u gradu Pedro Juan Caballero održana je tradicionalna izložba na kojoj su različite zajednice mladima predstavile put nasljedovanja Krista u redovničkom životu. Redovnice zajednice Santa María degli Angeli također su iznijele prijedlog kandidatima za krizmu Vikarijata Santo Domingo de Guzmán, u mjestu Paso Barreto-Concepción. Tom prigodom na dar su donijeli sliku sv. Franje Asiškoga, kojega su mladima predstavili kao uzor za ostvarenje onoga što Bog želi za svakoga od njih.

S. Eva Arévalo Coronel

Rimska delegatura

Mi smo mala zajednica pa nema puno značajnih događanja.

Krajem travnja ispratile smo na vječni počinak s. Zorislavu Miličević, predstojnicu zajednice na Farnesini. Bile smo jako zatečene njezinom iznenadnom teškom bolešću i preranom smrću. Sestra Zorislava bila je voljena i u bolesti brižno njegovana, okružena pažnjom svojih sestara i najbližih članova obitelji.

Za Dan Regije, sredinom svibnja, imale smo duhovnu obnovu, a sljedeći dan skupina sestara posjetila je četiri svetišta – Valle Santa – mjesta duhovnosti, smještena na golim stijenama, među ulicama rijetke ljepote i nekontaminiranih i tihih šuma, uzduž prirodne staze neizmjerne draži koje očaravaju i osvajaju.

Budući da se slavi osamsto godina Pravila sv. Franje, smatrale smo prikladnim vratiti se na izvore, odnosno na mjesto gdje je Franjo napisao svoje posljednje Pravilo, Fonte Colombo, nazvan Franjevački Sinaj. Sudjelovale smo u svečanom liturgijskom slavlju i molile u Sacro Speco i na mjestu događaja dramatičnog zahvata na Franjinim očima. Iste, 1223. godine, sv. Franjo napravio je prvi prikaz Rođenja u Grecciu, koji se naziva Franjevački Betlehem. Dugo smo zastale u molitvi u kapelici Jaslica koje su u toj prvoj izvedbi ugostile Malog Isusa. Nakon skromnog ručka, ali u veselju i sestrinstvu, otišle smo u svetište Samostana sv. Jakova ili Svetište Poggio Bustone, uronjene u tišinu prirode, gdje ljepota planina ulijeva produhovljeno ozračje, iznimnog spokoja, mira, odnosno života u jednom od najmističnijih krajolika. Ondje je Gospodin oprostio sve Franjine grijehe i predskazao mu da će njegova poruka postati velika. Slijedeći izazovan put, odvažnije i mlađe od nas, stigle su do Sacro Speco gdje se Svetac povlačio na molitvu. Na kraju smo posjetile svetište Santa Maria della Foresta, poznato po “čudu vina”. Ondje je Franjo napisao poznatu *Pjesmu stvorova*. Bio je to dan pun emocija, duhovnosti, sestrinstva i međusobnog upoznavanja.

Dana 8. lipnja 2024. sve sestre Rimske regije okupile su se na Skupštini u zajednici na Farnesini. Bio je to srdačan i sestrički susret. Skupštinom je predsjedala s. Veronika Verbič, vrhovna predstojnica. Prisutna je bila također s. Maria Angélica Medina, vrhovna savjetnica. Ponovno smo pročitale Statut Delegature koji smo prethodno priredile zajedno sa s. Veronikom i s. Maria Angélica, kojima od srca zahvaljujemo, a potom smo izglasale Statut. U poslijepodnevnom satima izabrale smo kandidatkinje za predstojnicu Delegature i njezine savjetnice. Skupština je završila euharistijskim slavljem.

Nakon toga s. Veronika Verbič, vrhovna predstojnica, uz suglasnost svoga Vijeća imenovala je novu upravu Delegature: s. Luciju Vrdoljak Colo, predstojnicu Delegature, i savjetnice s. Ružu Jukić i s. Vjekoslav Naranča .

Dana 8. rujna 2024. u zajednici na Farnesini službeno smo i svečano obilježile ukidanje Rimske regije i utemeljenje Rimske delegature Bezgrešnog Začeca. Vrhovna je predstojnica pročitala dekret i predala ga predstojnici Delegature. Bilo je prisutno cijelo Vrhovno vijeće zajedno sa sestrama Rimske delegature.

Istog dana s. Zdenka Tomić proslavila je 60 godina redovničkog života. Zajedno sa s. Zdenkom zahvalile smo Gospodinu za dar njezina života i djelovanja u našoj Družbi. Bio je to vrlo svečan dan sa srdačnim sudjelovanjem sestara. Radosno smo podijelile sestrinski agape.

Naša je škola započela s manje polaznika i s puno briga.

Pripremamo se za Jubilej. Cijeli je Rim jedno gradilište. Također se duhovno pripremamo molitvom i sudjelovanjem na raznim susretima koje organizira Rimski vikarijat. Nadam se da ću vas sve vidjeti u Vječnom gradu.

S. Anna Maria Jurić

ŽIVOT – POSLANJE - SVJEDOČENJE

U rubrici predstavljamo kratki povijesni prikaz i djelovanje škole Presvetog Srca Isusova u Rimu (Rimska delegatura)

Godine 1962. vrhovna predstojnica M. M. Terezija Vidan, nakon dugog promišljanja sa svojim Vijećem, odlučila je odjelotvoriti karizmu naše Družbe u Rimu, odnosno otvoriti odgojno-obrazovnu djelatnost. Zadatak otvaranja škole povjeren je s. M. Celinu Sarić.

U rujnu 1962. godine otvoren je privatni dječji vrtić s 12 upisane djece. Sljedeće godine, 1963., uz odobrenje Rimskog vikarijata i Školskog inspektorata općine Rim, dječji vrtić službeno je otvoren sa 40 upisanih učenika. Od tada je dječji vrtić nastavio svoj redoviti rad bez ikakvih prekida s učionicama punim učenika, često godišnje više od stotinu u tri odjeljenja. Tada su u rimskoj četvrti Ponte Milvio živjele mlade obitelji, pa djece nije nedostajalo.

Kako su godine prolazile javljali su se različiti društveni problemi i poteškoće, a iznad svega problem demografskih promjena u susjedstvu koji nas je doveo do toga da smo morale zastati i donijeti drastičnu odluku: zatvaranje.

U 62 godine djelovanja dječjeg vrtića, 14 sestara učiteljica surađivalo je s radošću i predanošću, darujući svoje sposobnosti i svoje intelektualne i duhovne snage. Neke od njih postigle su puninu života u vječnosti, a većina ih još slavi Gospodina što su doživjele duboku starost.

S obzirom na socijalnu situaciju, starenje stanovništva u naselju i starosnu dob nastavnog osoblja, krajem lipnja 2024. vrtić je zatvoren za jednu školsku godinu i nastaviti će s radom, nadamo se, u Svetoj godini 2025./2026.

Godinu dana nedostajat će nam radosni glasovi djece i njihovo trčanje po našem prekrasnom vrtu i bez sumnje osjećat ćemo nostalgiju za njima.

Posljednjih su godina sestre Rimske regije puno razmišljale i promišljale o tome kako nastaviti sa školskim obrazovanjem u školi Presvetog Srca Isusova jer su snage oslabile, a učenika je sve manje. Škola je privatna i dvojezična, školska zgrada je u dobrom stanju. Postoji mogućnost da njom upravlja jedna katolička udruga voljna nastaviti aktivnost. Naime, naše sestre kontaktirale su zainteresirane osobe za nastavak školskih aktivnosti u našoj zgradi.

U mjesecu ožujku predstavili su se odgovorni iz škole „Anna Micheli“ da su spremni preuzeti vodstvo naše škole. Sestre su upriličile sastanak na kojem su se novi voditelji roditeljima predstavili svoj program i plan rada. Bila je to vrlo korisna i intenzivna večer s razmjenom informacija, pitanja i odgovora koji su bili važni za sve. Bila je to prilika za međusobno upoznavanje. Očekuje se da će se u budućnosti situacija promijeniti na dobro i da će škola, uz

Božju pomoć, nastaviti s radom pod novom upravom i s većim entuzijazmom.

Na kraju školske godine slavljena je misa zahvalnica za sve dobro koje su proteklih godina učinili svi suradnici na upravnom i nastavnom području. Euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup mons. Piero Coccia u zajedništvu s učiteljima i svim djelatnicima škole te roditeljima učenika. Učenici su sudjelovali svojim zdušnim pjevanjem.

Potpomognute novim vodstvom u ljetnim mjesecima školske aktivnosti su nastavljene u ljetnom kampu, s velikim zanimanjem i zapaženim sudjelovanjem.

Unatoč promjeni, uz Božju pomoć, školske aktivnosti se nastavljaju. Također školska godina 2024/2025 započela je sa svetom misom, koju je predvodio don Rezo del Vecchio, župnik Župe Gran Madre di Dio. Živimo u nadi da će se sljedeće godine broj učenika povećati i da će škola nastaviti rad normalnim tijekom. Sestre molitvom prate školski rad i pomažu prema potrebi.

S. Celina Sarić

Ljetni

kamp

2024

Izdaje:
Provincijalat
Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevačka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Lidija Bernardica Matijević

Uredništvo:
s. Marina Fuštar
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovnica:
s. Karolina Bašić

Oblikovanje:
Silvio Družević

Tisak:
Jafra-print d.o.o.

